

PRVI METRI BETONA –
Čeprav je bila letošnja zima precej neugodna za gradnjo, so delavci kranjskega Gradbinca vseeno po načrtu delali na novem mostu čez Savo. Povezoval bo industrijsko cono na Laborah s Planino. Dela so že tako daleč, da bodo za konec tedna na mostu položili prve metre betona. – Foto: F. Perdan

Leto XXXIII. Številka 15

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL
členice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
Tržič – Izdaja Časopisno podjetje
Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec
Odgovorni urednik Andrej Zalar

GLAS

GЛАСОЛО SOCIALISTИЧНЕ ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj, torek, 26. 2. 1980

Cena: 5 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Vojaki na smučeh

Kanin nad Bovcem je kraj letošnjega 4. smučarskega prvenstva ljubljanskega armadnega območja – Pričadniki naše armade bodo tekmovali 1. in 2. marca – Moštvo Kranja je tudi tokrat med favoriti

Bovec – Dosedanja tri smučarska prvenstva ljubljanskega armadnega območja so bila na Pokljuki, temr vrhu nad Škofjo Loko in Počrju. Na njih je sodelovalo preko sto tekmovalcev iz več garnizij; vse gre za moštva iz Kranja, Ljubljane, Maribora, Novega mesta, stojne in Vrhnik. Na teh tekmovalnih je največ točk osvojilo moštvo iz Kranja, ki je bilo že trirazored ekipni zmagovalec. Najbolj posamezniki s teh prvenstev so stavljeni moštvo, ki je na prvenstvu JLA na Kopaoniku, Jahorini Popovi Šapki vedno osvojilo slov zmagovalca.

Letošnje prvenstvo prireja poveljvo ljubljanskega armadnega območja v počastitev 35. obletnice voboditve naše domovine z namenom, da bi poleg pregleda doseženih rezultatov pouka doseglo razvoj

amaterstva in napredok športnih aktivnosti pričadnikov armade. Ker je telesna vzgoja sestavni del pouka vsakega pričadnika, ji v armadi posvečajo posebno pozornost. S stalnim organiziranjem športnih aktivnosti vojakov med bivanjem v armadi in sodelovanjem mladine na tem področju pridobiva ta dejavnost na množičnosti, kar pomeni poseben prispevek armade delovni in borbeni sposobnosti naših delovnih ljudi in občanov. Tako pridobljene športne navade mladi ljudje prenašajo na svoje tovariše v vseh krajih naše domovine.

Priprave na 4. smučarsko prvenstvo LAO, ki bo od 28. februarja do 3. marca v našem najvišjem zimskem športnem središču – Kaninu nad Bovcem, so uspešno končane. Organizacijski odbor je na sestanku

v prvi polovici tega meseca zelo ugodno ocenil njihov potek. Predvsem je poudaril veliko zavzetost vseh struktur na področju Tolminski občine, posebno v krajevni skupnosti Bovec. Posočje in Bovec prvenstvo doživljajo vse bolj kot del svojega uveljavljanja in tudi del priprav na 35. športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja maju letos v Tolminu, ki ga bodo organizirali v okviru proslavitve končane obnove v potresu porušenega Posočja.

Občani Bovca so ponosni, da bodo pet dni gostili najboljše smučarje ljubljanskega armadnega območja. Kot je zapisal predsednik tolminske občinske skupščine v biltenu prvenstva, so prepričani, da prireditve na Kaninu ne bo le medsebojno merjenje moči športnikov, temveč vzpostavljanje vezi med njimi, tkanje poznanstev in prijateljstva med mladimi iz njihove občine in mladinci iz drugih krajev naše domovine; bo izraz povezanosti naših delovnih ljudi s svojo armado. To bodo organizatorji in gostitelji dokazali tudi z več kulturnimi prireditvami in drugimi srečanjimi v dneh prvenstva.

Prvenstvo bodo odprli v soboto, 2. marca, ko se bodo začela tudi prva tekmovanja. Nadaljevala se bodo v nedeljo, 3. marca. Pričakujejo, da se bodo kranjski planinci, ki so pokazali izredno pripravljenost že na prireditvi Po stezah partizanske Jelovice in so med favoriti prvenstva, ponovno trdo bojevali za najvišji naslov.

S. Saje

XIII. zimske olimpijske igre Lake Placid '80

Z izjemami naši odlično

Lake Placid – »Nasvidenje leta 1984 v Sarajevu« je bilo zapisano na velikem semaforju v Lake Placidu ob svečanem zaključku trinajstih zimskih olimpijskih iger. Za tisoč štiristošesti športniki iz petintridesetih držav in organizatorji je dvanajst dni borb v zimskih športih. Vsi so bili v teh dneh kot prava velika družina, ki ji je bilo v miselnosti olimpijsko izročilo: »Za mir in prijateljstvo na svetu.«

Najuspešnejši so bili na teh igrach, ki so bile po organizacijski strani ene od najslabših doslej, reprezentantje in reprezentantke Sovjetske zveze. V dvanajstih dneh olimpijskih bojev so osvojili športniki SZ kar dva in dvajset odličij. Po številu so zato eno osvojeno več pred SZ reprezentantje NDR, a imajo Sovjeti deset zlatih, NDR pa devet.

Junak letošnjih zimskih olimpijskih iger je hitrostni drsalc iz ZDA Eric Heiden. Ta visoki ameriški hitrostni drsalc je na teh igrach osvojil kar pet zlatih odličij. Bil je najboljši v vseh petih moških disciplinah. Hanni Wenzel iz Liechtensteina je najboljša tekmovalka. Alpska smučarka iz Liechtensteina je osvojila dve zlati kolajni in eno srebrno. Na teh olimpijskih igrach pa je prišlo tudi do razburljivih in dramatičnih rezultatov in izidov. Tako so hokejisti ZDA neprizakovano osvojili zlato, smučarski tekač Mieto iz Finske je bil le za las ob olimpijsko zlato, za las pa je bil ob bron tudi naš Bojan Križaj v veleslalomu.

Na trinajstih olimpijskih igrah v Lake Placidu je nastopilo tudi petnajst jugoslovenskih reprezentantov. Z izjemami so naši športniki odlično reprezentirali jugoslovenski zimski šport. Odlično oceno zaslужijo alpinci in alpinke za nastop v veleslalu in Jože Kuralt v slalomu. Vsi pa so razočarani nad nastopom moške in ženske vrste v slalomu. Tu se je uvrstil le Jože Kuralt. Vendar ne smemo biti razočarani nad olimpijskim slalomskim nastopom. Vsi so pokazali, da so vrhunski slalomisti. Prehitro smo se namreč navadili na odlične dosežke naših alpincev. Vemo, da so sposobni dosegati še boljše uvrstite.

V veleslalomu smo v obeh konkurencah dobili tudi naše najboljše uvrstite v zgodovini jugoslovenskih nastopov na zimskih olimpijadah. Tudi tekača in biatlonec se med to vrhunsko druščino odlično držali. Odlično oceno zaslужi tudi za svoj nastop umetnostna drsalka Sanda Dubravčić. Med dvajsetimi nastopajočimi je bila izvrstna enajsta. Razočaranje so nam pripravili skakalci. Na obeh skakalnicah so bili namreč med zadnjimi.

Organizator si je privoščil veliko napak. Pričrani smo, da bomo leta 1984 v Sarajevu dokazali, da smo dobri organizatorji in se boljši športniki. Uspehi, ki so jih naši dosegli v Lake Placidu, so predvsem obveza za še boljše delo.

D. Humer

Le spoštovanje dogovorov vodi do cilja

Stabilizacijska prizadevanja lahko hitro zvodenijo, če se ne bomo znali samoupravno organizirati za urešnjevanje dogovorjenih ciljev, so poudarili na petki seji delavskega sveta sestavljeni organizacije gorenjskih gozdarjev in lesarjev GLG na Blebu. Če je eden glavnih pogojev za gospodarsko ustalitev izvoz, potem se je treba organizirati tako, da bo prodaja na tuje resnično stimulirana ali pa se je treba obnašati vsaj tako, da izvozniki pri ustvarjanju deviz ne bodo imeli težav.

Prav pri tem pa je, so poudarili, zatajila samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino. Uvozni podlisi iz lanskoga leta se pogosto enostavno prenašajo na letošnje, ne glede na znane usmeritve in tako zmanjkuje prostora za tiste proizvajalce, ki nujno morajo uvažati surovine in reprodukcjski material, da potem lahko izvaja.

Tako se je tržiški ZLIT, ki izvaja 95 odstotkov celotne proizvodnje in predvideva letos izvoz nad 2 milijona dolarjev, kar je v celotni SOZD tudi najboljši dosežek na delavca, znašel v velikih težavah, ker ne more uvoziti za 500.000 dolarjev kovinske opreme za pohištvo. Brez te opreme ne more prodati niti kosa. Ker so roki postavljeni in dogovorjeni, vsak dan zamude postavlja pod vprašaj ves izvoz.

Problem je tudi v tem, da je doma praktično v tem trenutku nemogoče dobiti proizvajalca omenjene opreme. Razen tega pa imajo domače tovarne precej višje cene. Za ključavnico bi bilo domačemu proizvajalcu, s katerim so se že dogovarjali, treba odšteti 55 dinarjev, medtem, ko jo tuji kooperant izdeluje za polovico cene.

Primer tržiškega ZLITA najbrž ni osamljen, kaže pa na to, da je večina še vedno prepričana, da stabilizacijski ukrepi veljajo za druge. Le tako si lahko razlagamo, da smo že v začetku prekoračili dogovorjeno višino uvoza za prva dva meseca. Posledica so administrativni ukrepi, ki pa navadno najhujše udarijo pridne. Tudi takšne, ki izvajajo večino svoje proizvodnje in uvažajo komaj nekaj odstotkov v primerjavi s prodajo na tuje ter ustvarjajo velik devizni presežek.

L. Bogataj

KRANJ – NOV TEPTALNI STROJ SK TRIGLAVA – Pred dobrim tednom dni je smučarski klub Triglav iz Kranja – tekaška sekacija – dobil teptalni stroj za pripravo tekaških prog. Stroj že služi svojemu namenu, saj so z njim pripravili proge za slovensko pionirske prvenstvo, ki je bilo v smučinah v Ratečah. Z novim strojem pa so pripravili tudi smučine za tradicionalni Beštrov tekaški memorial, ki so ga prestavili iz Nemilj v Rateče. Teptalni stroj, ki so ga dobili v Italiji, je klub veljal 560 tisoč dinarjev. SK Triglav bo s tem strojem pomagal tudi pri pripravi prog v občini in tudi v drugih gorenjskih občinah. – Foto: D. Humer

Na 13. strani objavljamo rubriko za invalide, v kateri je tudi seznam poverjenikov društva invalidov Kranj po krajevnih skupnostih.

NASLOV:

Zdravljenje se nadaljuje

LJUBLJANA – Zdravniški konzilij, ki skrbi za zdravje predsednika republike in Zvezze komunistov Jugoslavije Josipa Broz-Tita, sporoča, da je zdravstveno stanje predsednika še vedno resno. Zdravniki nadaljujejo z intenzivnim zdravljenjem. Predsednik je prebil zadnje noči mirno. Intenzivno zdravljenje je zadnje dni usmerjeno predvsem v premagovanje težav, ki so nastale zaradi pljučnice, ki jo je prebolel Josip Broz-Tito.

Seja kranjske občinske skupščine

DOGOVORILI SMO SE

Delegati kranjske občinske skupščine so na zasedanju, ki je bilo v sredo, 20. februarja, izvolili predsednika in člane izvršnega sveta, sprejeli resolucijo o izvajaju letošnjega družbenega plana in letošnji proračun, sprejeli odlok o stopnjah prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb in predlog odloka o načinu oplojevanja živali v kranjski občini ter kriterije za delitev sredstev krajevnim skupnostim iz proračuna za osnovno dejavnost — Vprašanja delegatov

Kranj — Na sredini seji so delegati kranjske občinske skupščine izvolili nov izvršni svet občinske skupščine in za njegovega predsednika izvolili na predlog občinske konference SZDL Milana Bajžlja. Predsednik skupštine Stane Božič se je dosedanjemu izvršnemu svetu in predsedniku Dragu Štefetu zahvalil za upravo in prizadevno delo ter za dobro delo novemu izvršnemu svetu. Milan Bajželj je v imenu novega izvršnega sveta poudaril, da brezema ta organ dolžnost v izredno pomembnem času, ko bosta potreba največja delavnost in zavzetost in je uspeh mogoč le ob skupnem delu ter sodelovanju.

* Sprejeta je bila tudi resolucija o izvajaju letošnjega družbenega plana občine. Resolucija je dokaj konkretna. Da bo njen uresničevanje lažje in boljše, je izvršni svet prejel program svoje aktivnosti pri uresničevanju resolucije. Skupština in družbenopolitične organizacije bodo uresničevanje resolucije sprosto ocenjevale in vzpodbujale tam, kjer bi se pojavljali zastoji.

Delegati sprašujejo

Na zadnji seji zborna združenega je delegacija TOZD Merilne načrta vprašala, zakaj je kruh iz kranjske pekarni slabši od kruha iz drugih gorenjskih pekarn. Odgovor pripravila inšpekcijska služba načrta občine. Ista delegacija je vprašala, kdaj bo zgrajen most Bistrica, kdo vzdržuje cesto od vojvodstva do pokopališča v Ljubljani, kdaj bo urejena cesta med vodovodom in tovarno Planika in zato se dokončno ne uredi podvoz na isti. Naklo Bistrica, ki je ob vsakem danu napolnjen z vodo.

Delegacija Gorenjske kmetijske druge je vprašala, kako je s promocijo razlaženih gozdov na načrtu Brnik. Mnogi kmetje so zadržali večino svojih gozdov, razen pa morajo za les, ki so ga sami poskali, plačati še davek na dohodek. To je za nekatere dodatna obremenitev, ugotavlja delegacija. Ali je vredna pritožba na takšno odločitev?

Delegacija Iskre Stikala pa je vprašala, kako je z Rehabilitacijskim centrom za Gorenjsko in kaj je delavnicami pod posebnimi pogoji.

J. Košnjek

DOGOVORIMO SE

Seje zborov jeseniške občinske skupščine

Ta teden zasedajo zbori jeseniške občinske skupščine. Družbenopolitični zbor se je sestal v pondeljek, 26. februarja, zborna združenega dela v krajnih skupnosti pa bosta imela seji jutri, 27. februarja, ob 16. uri; prvi v sejni dvorani, drugi v konferenčni sobi Skupštine občine Jesenice.

Vseh zborov, ki se bosta sešla jutri, majo v načrtu po šest točk letnega reda. Delegati bodo med drugim obravnavali poročila o lančnem delu oddelkov jeseniške občinske skupščine in davčne upravi. Razpravljali bodo tudi o predlogu dogovora o družbenih svetih v jeseniški občini ter se odločati o sprejetju predloga odloka o kategorizaciji lokalnih in nekategoriziranih cest v občini Jesenice.

Predlog dogovora o družbenih svetih občine Jesenice so oblikovali na novi prizadevanj, da bi v delegatih sistem ustvarili organizirane in najširše demokratične izmenje mnenj. Pri tem so imeli v misli ustvarjalno uresničevanje tehniki načel socialističnega samoupravnega sistema, ki ga narekuje dinamičen razvoj naših družbenoekonomskih in političnih odnosov in stalna težnja za čim popolnejšo demokratizacijo procesa sprejemajo družbenih odločitev. S spreje-

majo v načrtu po šest točk letnega reda. Delegati bodo med drugim obravnavali poročila o lančnem delu oddelkov jeseniške občinske skupščine in davčne upravi. Razpravljali bodo tudi o predlogu dogovora o družbenih svetih v jeseniški občini ter se odločati o sprejetju predloga odloka o kategorizaciji lokalnih in nekategoriziranih cest v občini Jesenice.

Ceprav republiški zakon o družbenih svetih še ni sprejet, je zaradi uresničitve navedenih prizadevanj potrebno z dogovorom čimprej urediti temelje za ustanavljanje svetov. Zato predsedstvo jeseniške občinske skupščine predlaga delegatom vseh zborov, da razpravljajo o predlogu dogovora in ga po razpravi sprejemajo družbenih odločitev. S spreje-

Novi člani slovenskega izvršnega sveta

Marko Vraničar dosedanji glavni direktor LTH iz Skofje Loke imenovan za predsednika republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo

sekretarja za mednarodno sodelovanje.

Na nove dolžnosti pa so bili imenovani: MILAN BOŠKOVIC za predsednika republiškega komiteja za zakonodajo, BORUT SNUDERL za predsednika republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve, ANTON VAHEN za predsednika republiškega komiteja za informiranje, MARKO VRANIČAR za predsednika republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo, IVAN VINKLER za predsednika republiškega komiteja za promet in zveze in TATJANA KOSOVEL za vodjo komiteja v izvršnem svetu za delo s sredstvi v lasti občanov.

L. B.

Nadomestne lokacije in zamenjava zemljišč

Delegati zborna krajevnih skupnosti in zborna združenega dela so sprejeli odlok o prenehanju lastninske in drugih pravic na zemljiščih, namejenih za izgradnjo objektov skladiščno-predelovalne cone na Godešiču — Investitorji morajo zagotoviti sredstva za odkup hiš in zamenjavo zemlje — Pravična odškodnina

Območje med Traškim grabnom in naseljem Godešič ter med železniško progo in regionalno cesto Škofja Loka—Jeperca je z zazidanim načrtom določeno za skladiščno-predelovalno cono. Na površini 10 ha bodo zgrajeni: grosistično skladišče, pražarna kave, pekarna, diskont trgovina, trgovina z gradbenim materialom in kurivom, urejen bo prostor za vzdrževalno službo, upravna stavba z vratarnico in parkirišče za osebna vozila.

Pravna omenjenih objektov je v skladu z dopolnitvenimi družbenega plana občine Škofja Loka za sedanje srednjoročno obdobje in se bo predvidoma začela že letos. Investitorji bosta delovna organizacija LOKA Škofja Loka in zavod SRS za rezerve ob sodelovanju občinske skupštine za potrebe občinskih blagovnih rezerv.

Za pridobitev potrebnih zemljišč je bil pripravljen osnutek odloka o prenehanju lastninske pravice, ki je bil od konca januarja do sredine tega meseca v javni razpravi. Obračnavali so ga v vseh temeljnih organizacijah, ki bodo tam gradile, krajevni skupnosti Godešič in ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti. Sklicana je bila tudi javna obravnavna, ki so se je udeležili delegati KS Godešič, so delegati predstavniki krajanov in TOZD, SIS in občinskih upravnih organov. Pred

tem je osnutek odloka obravnaval svet krajevne skupnosti Godešič, ki je predlagal, da se sprejem odloka zadrži toliko časa, dokler ne bodo zamenjana vsa kmetijska zemljišča in ne bodo poravnane vse odškodnine. To stališče je bilo podprt tudi na javni obravnavi. Že takrat so krami dobili zagotovilo upravnih organov in temeljnih organizacij — predvsem gre tu za LOKO, da se bodo zemljiščno-pravna vprašanja tudi po sprejetju odloka o razlastitvi reševala z enako zavzetostjo kot doslej.

K temu jih zavezujejo sklepi občinske skupštine, ki jih je sprejela na zasedanju 19. decembra in pravijo, da je treba krajjanom, ki jim bodo odvzete hiše takoj preskrbeti nadomestne lokacije, prav tako pa mora investitor zagotoviti sredstva za odkup hiš in temelje, ter zagotoviti možnost obdelave zemlje kmetom. S temi sklepi sta Loka in TOZD Proizvodnja močnih krmil seznanjena.

O sprejemu tega odloka so sprejeli na skupnem zasedanju zborna krajevnih skupnosti in zborna združenega dela občinske skupštine Škofja Loka. Ker je bil z omenjenim pojasnilom zadovoljen tudi delegat KS Godešič, so delegati predstavniki krajanov in TOZD, SIS in občinskih upravnih organov. Pred

L. Bogataj

Stiske osnovnega šolstva

V celodnevni osnovni šoli 12,8 odstotka vseh tržiških otrok, v oddelkih podaljšanega bivanja pa 8,9 odstotka — Izobrazbena struktura učiteljev peša

Tržič — V tržiški občini je sedem osnovnih šol, od tega štiri podružnične, ki jih je v lanskem šolskem letu obiskovalo 1681 otrok. V poprečju se število učencev vsako leto poveča za en oddelek. Letos jih je 1693.

Solska mreža glede na organizirnost vzgojnoizobraževalnega procesa na več povsem primerna. Povečanje naselja v Bistrici in s tem povezano gibanje prebivalstva je spravilo v težave celotno organizacijo osnovnega šolstva v občini. Kljub dozidavi štirih učilnic pri novi šoli v Bistrici ter delnim popravkom šolske mreže in okolišev se kaže nujnost po celovitej rešitvi tega vprašanja.

Naj ob tej prilici tudi povemo, da je končno odpravljen problem pouka v podružnični šoli v Podljubelju. Učiteljico, ki bi bila pripravljena poučevati otroke, so našli in bo torej šola z novim šolskim letom spet lahko odprta vrata.

Kadrovska struktura učiteljev se je v tržiški občini lani v primerjavi z letom prej nekoliko poslabšala, čeprav je proti drugim gorenjskim občinam še vedno dobra. Težave so bile zlasti zaradi ponajmanj učiteljev, po drugi strani pa jih je tudi vedno več z neprimereno izobrazbo. V zvezi s tem delu, bolj bolj spodbujati študenti in ob delu, bolj bolj spodbujati študenti politiko in se dogovoriti za nekatere

druge ukrepe, da bi ta poklic za mlade postal privlačnejši.

V učnih uspehih učencev po šolah ni večih razlik. Osip je iz leta v leto manjši. Lani je v naslednji razred napredoval 98,4 odstotka otrok, leto prej 98 odstotkov. To pomeni, da se je učni uspehi dokončno ustalili, kljub temu pa bo treba v prihodnje poiskati take oblike dela, ki bodo prispevale k izboljšanju vsebine, obsega in poglobljenosti znanja osnovnokolcev.

Celodnevni pouk imajo samo v prvih štirih razredih v Križah, kar pomeni 12,8 odstotka vseh učencev v občini, medtem ko je v oddelkih podaljšanega bivanja 8,9 odstotka otrok.

Že nekaj časa načrtovan prehod na celodnevno šolo tudi na predmetni stopnji v Križah lani ni uspel. Organizirano ni bilo niti podaljšano bivanje kot prehodna oblika in izhodišče za celodnevno šolo. Ob tem velja poudariti, da bi se v občini in seveda tudi v križki šoli morali resno zavzeti za čim hitrejšo uvedbo celodnevnega pouka. Možnosti ima ta šola ob vseh treh največ, hkrati pa po izkušnjah sodobna oblika pouka samo v prvih štirih razredih kasneje učencem več škodi kot koristi.

H. Jelovčan

Dobro so gospodarili

Rezultati lanskega gospodarjenja LIP, lesne industrije Bled nad pričakovanji – Za 62 odstotkov višji izvoz od leta poprej – Veliko zastavljenih investicij – Spomladi nov iso-span zidak

Pet temeljnih organizacij združenega dela ima LIP Bled, od tega štiri proizvodne in tozd prodajo ter delovno skupnost skupnih služb. Njihov osnovni proizvodni programi so izdelava vrat na Rečici, opažnih ploč, pohištva in iso-span zidakov v Bohinjski Bistrici, oblog in embalaže v Podnartu ter vhodnih in garažnih vrat v Mojstrani. 1025 delavcev je lani tu zdrževalo delo, kar je 2 odstotka več kot v letu 1978. Za naprej pa načrtujejo le 1 odstotkov rast zaposlovanja.

Dobro so gospodarili v preteklem letu. Dosegli so za 870.658.000 dinarjev celotnega prihodka, kar je za 51 odstotkov več kot v letu 1978 in za 21 odstotkov nad planom. Tudi dohodek je ugodnejši kot v letu poprej, saj je ustvarjenih 296 milijonov dinarjev, ali 49 odstotkov več in 19 odstotkov nad planom. Porast dohodka je manjši kot porast celotnega prihodka, čemur je krv močnejši porast stroškov. Čisti dohodek pa je porasel za 48 odstotkov v primerjavi z letom poprej in je 20 odstotkov nad planiranjem. Porast je manjši, ker so podvojili amortizacijo. Ugotovili so namreč, da amortizacija po minimalni stopnji ne zadošča za enostavno reproducijo.

Osebni dohodki so se v primerjavi z letom 1978 povečali za 31 odstotkov in so značali v poprečju 1979. leta 7.438 dinarjev na zaposlenega. Še vedno pa so rasli počasneje kot dohodek. Za 80 odstotkov je porasla tudi njihova akumulacijska sposobnost.

Poseben uspeh pa so dosegli v izvozu. Kar 20 odstotkov celotnega prihodka ali 36 odstotkov prodaje proizvodov pomeni izvoz, ki je za 62 odstotkov višji kot v letu 1978 in za 26 odstotkov nad planiranim. Največ so izvozili opažnih ploč, pohištva in vrat. Njihovi najboljši odje-

malci so Švica, Italija, ZDA in Zadnja Nemčija, pa tudi Francija. Polovico vsega izvoza je opravil sam LIP, polovico pa je bilo izvozeno preko trgovskih organizacij. Uvoz reproduksijskih materialov – leplil za opažne ploče, žaganega lesa in furnirjev – znaša le 24 odstotkov izvoza.

Ocenjujejo, da je k odličnim rezultatom gospodarjenja v LIP Bled največ doprinesla povečana produktivnost, saj je narasta za 9,8 odstotka, deloma pa tudi spremenjena struktura v prodaji in ustrezone cene na zunanjem trgu. Doma pa so cene surovinam hitreje naraščale kot cene izdelkov.

V planu za letošnje leto so si zadali povečanje obsega proizvodnje za 6 odstotkov, celotnega prihodka za 25 odstotkov in dohodka za 8 odstotkov, porast stroškov pa za 35 odstotkov, ker se nakazujejo višje cene surovin.

Veliko dela jih letos čaka pri zastavljenih in tudi novih investicijah. Najprej so seveda na vrsti že začete investicije, kot je proizvodnja opažnih ploč v Bohinju, kjer je treba zamenjati opremo, da bo produktivnost še večja – predvsem bo proizvodnja namenjena izvozu – večja pa tudi izkorisčenost materialov. Povečati morajo skladišča na Rečici, v Bohinju in v Podnartu. Na novo pa bodo v Bohinju urejali kotlovnico, ki bo stala 55 milijonov dinarjev in pri kateri bodo lahko uporabljali za kurjenje lesne odpadke, lubje in podobno. Tako bodo prihranili pri stroških za mazut in manj bodo onesnaževali okolje, kajti danes te odpadke vozijo v gozdove. Računa, da bo kotlovnica preurejena že do konca leta.

Pri proizvodnji iso-span zidakov pripravljajo proizvodnjo novega, debelejšega zidaka, ki bo boljši izolator in se bo z njim prihranilo na kurjav.

Velik delež celotne Lipove proizvodnje zavzema proizvodnja vrat na Rečici.

Predvidevajo, da bo proizvodnja teh zidakov stekla že aprila letos.

Na Rečici bodo skupaj z Gozdnim gospodarstvom zgradili mehanizirano lesno skladišče; sovlagatelji bodo s polovicu sredstev.

Izboljšave v proizvodnji suhomontažnih podbojev bodo dale večjo proizvodnjo in višjo produktivnost: tudi ta povečana proizvodnja bo namenjena izvozu. Verjetno pa bodo že v jeseni obnovili obrat za vhodna in garažna vrata v Mojstrani, s čimer bodo prav tako povečali produktivnost, omogočili delitev programa znotraj delovne organizacije in GLG, pa tudi povečali proizvodnjo.

Tudi v bodoče bodo skrbeli za družbeni standard delavcev. Lani so samo za stanovanja delavcev namenil 11 milijonov dinarjev, saj so zbrane zbirali po 9 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. Zastaranih stanovanjskih problemov sploh nimajo, nove, ki se pojavljajo s prihodki novih delavcev, pa skušajo reševati sproti. D. Dolenc

Sistem zagotavljanja deviz še vedno neurejen

Gumarji spet v težavah

Kljub izredno povečanemu izvozu, samopravnemu sporazumevanju za pridobitev deviz in sovlaganju v surovinsko osnovo s kranjska tovarna Sava spet srečuje s pomankanjem deviz, kar že sicer napet gospodarski položaj še zaostruje – Izvršni svet kranjski občinske skupščine poskuša najti hitre rešitve

KRANJ – Konec lanskega leta se je kranjska tovarna Sava znašla zaradi pomankanja deviz v neprijetnem položaju skrajnimi naporji, prizadevnostjo in iznajdljivostjo je našla v hod in zagotovila normalno ter nemoteno proizvodnjo. Vendar je že lani marsikdo upravičeno slutil, da se bodo enake televet letos ponavljale. Tako se je tudi zgodilo. Tovarna Sava je semnila kranjski izvršni svet, da so devizne zaloge na koncu izdato ne bo mogoče kupovati reproduksijskega materiala in tem zagotoviti normalne proizvodnje. Izvršni svet je delovne organizacije tudi zaprosila za pomoč pri premagovanju težav, hkrati pa je sama tudi že storila ustreze ukrepe, saj je odločila kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja povečevati proizvodnjo.

Da se je Sava kmalu po začetku letošnjega leta znašla v tem položaju je več vzrokov. Gumarji so delovna organizacija mora še vedno veliko reproduksijskega materiala uvažkar je sploh pomembna in tudi neugodna značilnost kranjske gospodarstva. Drugi vzroki so še vedno neurejen sistem deviznega poslovanja in delovanje interesne skupnosti za ekonomiko odnose s tujino ter že izkorisčena slovenska devizna kvota na točnje prvo četrletje. Na področju zagotavljanja deviz je kranjski nekaterim lanskim novim ukrepom še marsikaj neurejenega neuskrajljenega. Na to opozorja na primer že samo primer Savki izredno povečuje izvoz, sovlagata v surovinsko osnovno in sporazumeva s poslovнимi partnerji za pridobivanje deviz pravic, pa kljub temu ostaja brez deviz za uvoz najnovejšega reproduksijskega materiala.

Kranjski izvršni svet je ob obravnavi primera Save opozoril, da je treba v občini še pospešiti napore za zagotovitev večga izvoza in za nadomeščanje tujih surovin z domačimi. Izveden odvisnost bo lahko le tako manjša. Letošnji plani kranjske gospodarstva te usmeritve v precejšnji meri upoštevajo. Izvršni svet podpira tovarno Sava pri zagotovitvi najnovejših deviz, uvoz surovin in je s svojimi stališči že seznamil tudi republike izvršni svet. V svoja stališča so Kranjčani zapisali opozorila, so podatki iz izvoza in uvozu v Sloveniji še vedno pomankanji, da je pri ugotavljanju trimesečne devizne bilance preselektivnosti in obravnav posameznih primerov ter da priznemo razumevanju o delitvi deviznih sredstev še nismo povsem uspešni. So organizacije zdržučenega dela, ki bi lahko devize v takih primerih prodale, pa tega ne storijo. S tem zavestno še zaostrejo položaj pri naši zunanjetrgovinski menjavi in zagotavljanju deviz.

J. Košček

Naložbe na Gorenjskem

Lani dokončanih 147 investicij

Lani je bilo po podatkih službe družbenega knjigovodstva iz Kranja na Gorenjskem dokončanih 147 investicij s končno vrednostjo 2719 milijonov dinarjev. Denar za naložbe so investitorji zbrali 19 odstotkov iz lastnih sredstev, odstotek iz samoprispevka in 80 odstotkov s pomočjo kreditov. Struktura financiranja investicij je takšna, da je gradnja hladne valjarne v jesenski železarni. Njena končna vrednost je dosegla kar 1821 milijon dinarjev. Brez upoštevanja hladne valjarne bi bila sestava financiranja naložb povsem drugačna: končna vrednost investicij bi znašala le 898 milijonov, delež sredstev OZD bi se povzpel na 56 odstotkov, samoprispevka na 3 in delež kreditov bi padel na 41 odstotkov.

V kranjski občini je bilo lani dokončanih 48 naložb z vrednostjo 208 milijonov, na Jesenicah 18 v vrednosti 1.915 milijonov, v Radovljici 46 v vrednosti 208 milijonov, v Škofji Loki 18 v vrednosti 297 milijonov in v Tržiču 17 v vrednosti 53 milijonov dinarjev.

Ce pa odstojemo negospodarske naložbe, ugotovimo, da je bilo lani na Gorenjskem končanih 113 gospodarskih naložb s končno vrednostjo 2575 milijonov dinarjev. (Brez hladne valjarne pa 754 milijonov dinarjev). Negospodarskih naložb je bilo 34 s končno vrednostjo 144 milijonov dinarjev. Delež gospodarskih naložb je v skupni vrednosti vlaganj predstavljal na Gorenjskem 95 odstotkov ali brez hladne valjarne 84 odstotkov.

Največje lani dokončane investicije v kranjski občini so bile: izgradnja prizidka občinske skupščine, osnovna šola Primskovo, modernizacija proizvodnje v Exotermu, izboljšanje tehnologije v Savi, montažna hala Iskre za skladišče v Lipnicu in trgovina ter drugi pomožni storiti v Planiki.

V jeseniški občini je bila dograjen dom starostnikov, nova kovačnica v Verigi, obnovljena je bila kotlovnica v Elanu, zgrajena je bila cesta na Talež, Pla-

men Kropa je zgradil stanovanjski blok in Elmont Bled uporabljal.

Največja investicija v kranjski občini je bila obnova Aluproga hotela Zlatorog, Alplesova tovarna za preprocesni elementi, proizvodna hala tovarne Niko, proizvodni skladišča hala tovarne Alloški vodovod, industrijska Termopola, nova tovarna v vrat v Jelovici in podobna Lokainvesta.

V občini Tržič je bila obnovljena Deteljica, samoustanovanjska skupnost je adaptirala dva objekta na svobode.

Začetnih investicij osebkov, ki niso bile do leta končane, je bilo v vseh način precej več, saj je bilo na investicije vloženih enkratnih sredstev, kot je vrednost dokončanih del.

L. Božič

IZ GLASIL DELOVNE ORGANIZACIJE

Peko

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

V preteklem letu so v trički televiziji obutve Peko dovolj učinkovito rešile stanovanjska vprašanja delovne razpisne rok, ki je vložilo preko 1000000 eur na državno stanovanje 68 delavcev, tega jih je 23 izpolnjevalo povečujoči uvrstitev na listo prosilcev na državno stanovanje. Do vseh vnovjanja ni prišlo, ker izvajalec je dejansko vložil v skupni vrednost investicij vloženih enkratnih sredstev, kot je vrednost dokončanih del.

Prosilci za posojila za nakup stanovanj je bilo 20, za individualne gradnje 32 in za adaptacijo osem. Po skupni misiji za državno standard so bile prošnje za posojila ugodno rešene, sklepano pogodb na nakup stanovanja na koncu lanskega leta pa je šest prosilcev odstopilo od nakupa, ker so cene temu močno narasle: od prvotne skupne cene 800.000 dinarjev je do konca leta 1.040.000 dinarjev.

Kakšne pa so potrebe v letu 1981? kako jih bodo reševali? Po zaključku razpisa za zbiranje prošnji za stanovanjska posojila je pokazala drugačna slika kot pretekla leta: šest za nakup stanovanj je le sedem individualno gradnjo 25, za adaptacijo hiš ali stanovanje pet, precej več pa je prosen za adaptacije; kar 21.

Gorenjski osnovnošolci in začetki usmerjenega izobraževanja (1)

Usmerjeno izobraževanje, ki bo letos pričakalo generacijo osnovnošolcev, korenito posega tudi na področje poklicnega usmerjanja. Spremembe so vsebinske in formalne in bi jih lahko razdelili v tri dele.

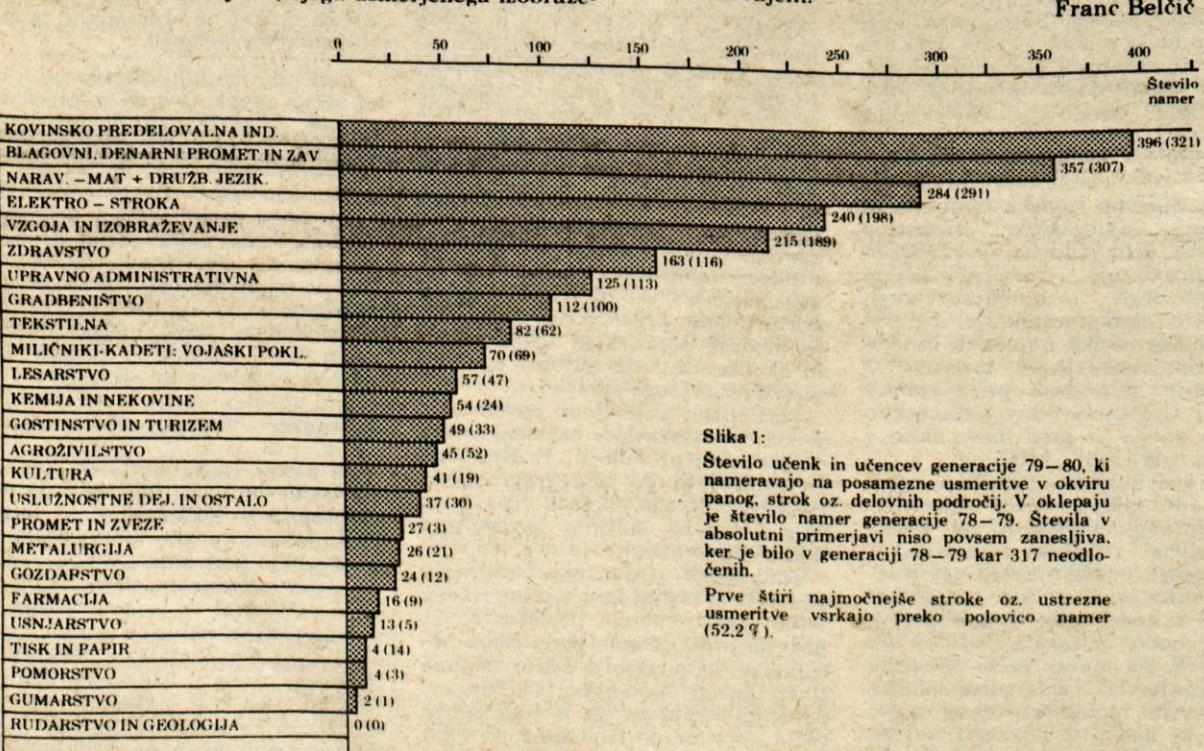
- Prehod iz osnovne šole v srednje usmerjeno izobraževanje. Tu je zelo pomembna in celo bistvena odločitev učenca za ustrezno usmeritev, kajti vodovarna prehodnost med usmeritvami ne bo kar poljubna in brez težav (na primer iz gozdarstva v gradbeništvo ipd.). Posebej se bo zaostriila pri nadaljevanju študija na višjih in visokih šolah, kjer bodo obvezni nadaljevalni izpiti. To pomeni, da je treba v tej fazi temeljito odkrivati interesno naravnostnos osnovnošolcev, posebne sposobnosti in osebne lastnosti ter pridobljeno znanje za posamezna področja.
- Prehod znotraj srednjega usmerjenega izobraževanja.

Se večje spremembe se obetajo izobraževanju ob delu in iz dela, vendar o tem drugič. Poglejmo pa podatke o namerah letošnje generacije gorenjskih osnovnošolcev. Že pri tem smo se srečali z novostjo. Sistem usmerjenega izobraževanja zareže namreč tudi v doseganju evidenčne v statistiki na tem področju. Ali načančneje: zaradi sprememb v sestavi in pridobivanju poklicev, ki pa še ni v celoti pojasnjena, postajajo vprašljive vse vzdolžne (večletne) primerjave v namerah, prijavah in vključitvah mladih. Problem smo zanekrat rešili tako, da smo se naslonili le na seznam panog, strok ali dejavnosti in jih v nekaj primerih nekoliko priedili. Razgrne se nam nova dokaj pregledna podoba, ki hkrati kaže vidike, ki jih doslej nismo bili vajeni.

Franc Belič

Stevilo namer

0 50 100 150 200 250 300 350 400

Enotnost v raznoterosti

Zaradi spletja več oblik izražanja ni mogoče govoriti o Venu Dolencu kot slikarju, pesniku ali glasbeniku posebej. Vedno je pri njem treba upoštevati, da obravnava življenjske vrednote preko čopiča, peresa, besede in glasbila enakovredno in sprotno v vseh hkrati.

A povrnilo se v čas Dolenčevega boemskega življenja, ko je občudoval zgodovinske in umetniške znamenitosti Francije, življenje v tej deželi, se učil v živel od svojih slik in glasbenih nastopov. To je bilo obdobje protestnih pesmi, po katerih so sloveli zlasti ameriški pevci. Na raznih prireditvah jih je prepeval tudi on, obenem pa dodajal lastne, kritične do časa in družbe. Medtem je spoznal ženo Melito, o kateri prioveduje, da je dobra glasbenica ter velika opora v njegovih ustvarjalnih prizadevanjih.

Glasbeno »delo Vena Dolence je tesno povezano z akustično skupino Sedmina, čeprav z ženo precej nastopata tudi sama. »Kako je ansambel pravzaprav nastal?«

»Ko sem 1976. leta prvič samostojno razstavljal v Tržiču, sem ob otvoritvi razstave, morda se sliši semešno, hotel nekaj posebnega. Zbral sem par fantov, ki so se spoznali na glasbo. To so bili prvi zametki Sedmine, čeprav se po tem koncertu leto dni nismo videli. Našli smo se spet za nastop na festivalu v Šenčurju, kjer smo dobili priznanje kot najbolj izvirna skupina. To nas je spodbudilo, da smo se kmalu dela resno lotili.«

»Koncertov, radijskih in televizijskih snemanj ne bi naštevala, ker jih je preveč. Zanimivo pa se mi zdi vaše nagnjenje h klasiki in k folklori.«

»Besedila pesmi, ki jih pišem, so zelo baladna. Naslonjena so na tradicijo, na zgodovino, pa vendar so aktualna tudi danes. Kritična so, čeprav ne direktna. Kdor hoče, jih razume. Nameno ma uporabljam take besede in rime, ki so jih ljudje že pozabili. Sporočilo primerna mora biti seveda glasbena spremjava, ki spominja na narodne ritme, je pa zaradi flavte in violine precej klasična. Vse skupaj res zveni žalostno, baladno, nenavadno. Vendar tako je usmeritev Sedmine, ki ji glasbena moda ničesar ne pomeni.«

»Kaj tako močno vpliva na vas, da ste izbrali tak način izražanja?«

»Dva elementa sta. Kadar ustvarjam, se izključim iz časa in stopim med ljudi, ki jih poznam kot ljudi. Vrnem se na Biželjsko, kjer sem dolgo živel, med vinograde in kmete. Spomnim se

veno dolenc:
v polju gre pšenica v klas

kdo bo ženin kdo bo svat
naj pokaže svojo dlan
puža pestva slike tri
si oblači pajčolan
kdo bo ženin kdo bo svat
bratsko režejo si kruh
zjutraj bo le eden sam
v času ki prišepa gluhi

v polju gre pšenica v klas
kdo le kdo nam plete čas

muren gode v temno noč
v polju gre pšenica v klas
vsak je v mislih negotov
kaj poreča na ves glas
muren gode v temno noč
puža skriva v sebi greh
kdo bo prvi stegnil dlan
zdaj ni časa za posmek

v polju gre pšenica v klas
kdo le kdo nam plete čas

črno vino pijejo
in vagajo če le ni res
da karte v roki lažajo
če ni bilo še kaj vmes
črno vino pijejo
bratsko režejo si kruh
v roke puži sežejo
v jutro šepa starec gluhi

v polju gre pšenica v klas
kdo le kdo nam plete čas

predalčkov, saj ideje, ki jih dobim v pesmi ali slikah, lahko urešnicim kot pesem ali grafiko ali risbo ali celo sliko. Kar se morda ne da povedati s črto, z barvo, se da z besedo ali obratno. Vse jemljem kot eno umetnost, kot celotno. Tudi glasba sodi zraven, saj je le dopolnjevanje pesmi.«

»Pred kratkim ste bili na srečanju pesnikov in pisateljev začetnikov v Gradišču kot gorenjski predstavnik. To je za vsakega mladega ustvarjala verjetno veliko priznanje.«

»Res je. Čeprav sem v slovenskem prostoru že opozoril nase, sem hotel potrdilo, da moje pesmi lahko živijo tudi same, brez glasbene spremljave. In uspealo mi je...«

»Če se spet povrneva k Sedmini: je kaj resnice v govoricah o razpadu? In kaj je s ploščo, ki jo napovedujete že nekaj mesecev?«

»Sedmina ne bo razpadla. Z oddihom Karla Ahačiča k vojakom se je stvar malo zavlekla, kar je tudi razlog, da plošča še ni izšla. Posneli jo bomo še v tem mesecu.«

»Kako vse to zmorate, usklajate, posebno še, ker je vaše delo precej odmaknjeno od umetnosti?«

»Dan ima le štiriindvajset ur. Osem ur sem v tovarni, osem ur mi ostane za ustvarjanje, osem ur pa naj bi po pravilih spal. Ker pa nikoli ne spim osem ur, sem vedno zaspal, utrujen. Večina ljudi sprašuje, kako to zmorem. Meni se zdi normalno. So še druge stvari, razna opravila v hiši in okrog nje, ki so večje breme. Nekateri delajo samo to, pa imajo težave s časom. Vem, da si privoščim za današnji čas širok spektor izražanj. A prepričan sem, da to ni tratenje časa, saj se mi uspehi kažejo na vseh področjih. Ne toliko zaradi talenta; koliko ljudi je talentiranih, pa so leni. Če se v nekaj zares poglobis, lahko tudi spelješ. Poštano. Vedno hočem biti pošten. Seveda pa je treba časa, da delo zazveni do tistih višin kot bi rad.«

»Vas kdaj ‚prime‘, da bi se tudi poklicno posvetili slikanju, pesništvu in glasbi?«

»Seveda me. Zame naj bi bil to zdaj pravzaprav konjiček, čeprav ga jemljem enako resno kot delo v tovarni. Mislim, da bi v tovarni moje izrazitne možnosti in znanje lahko pametnejše izkoristili. V tiskarni kot strojnik nimam niti prilike, da bi se izkazal. Škoda.«

Tako. Pri koncu sva. Še nekaj misli je ostalo, ki bodo Vena Dolence verjetno predstavile bolje kot vse besede doslej.

»Med slikaštrom in pesnikovanjem ne delam razkoraka, ni

velikih potreb in želja, je lahko kralj. Midva z Melito sva. Prijetem dom imava. Dobro se počutim. Imam svoj svet, v katerega ne pustim nikogar, razen Melite-Cas, v katerem fizično živim, v bistvu zaznavam podzavestno. Vse okrog mene – tekme za prestiž, dirke za dobrobiti, zlagane pomembnosti v družbi in podobne stvari – zame nima nobene vrednosti. To je cirkus, pravzaprav ne, smešno se mi zdi, da ljude daje za to živijo. Vse je namreč minljivo; pridejo ljudje, ki ti vza mejo omaro, hišo, misli in idejti ne morejo, dokler te ne ubijejo...«

Clovek, ki se mu posreči, četudi le za hip, da pogleda v skriveni svet Vena Dolence, je polaskan, kajti njegova školjčna lupina je tesno zapahnjena pred vasiljivci. Torej, hvala.

Helena Jelovčan

Mirko Cegnar

Pred dnevi je praznoval svojo 70-letnico, letos bi praznoval 50 let svojega gledališkega dela. Igralec kranjskega gledališča Mirko Cegnar je umrl. Gledališki žarometi, ki so neštetokrat krili svetlobo in senco njegovih številnih vlog, se v njegovih očeh ne bodo več zaiskrili.

Predstave v gledališču se zaključujejo z aplavzi. Mirkovo življenje je bila velika predstava prvega gledališčega zanesenjaka. Ne moremo zaploskati. Neštetokrat smo mu ploskali, od srca in želje, da bo naslednjici ponovno med odrskimi zavesami. Več kot 200 različnih vlog je nemaroma premalo, da bi lahko odzrcalilo vse kar je Mirko Cegnar dajal gledališču. Vlog, ki bi lahko v vsej veličini izpostavile vso neusahljivo ljubezen do gledališkega sponjanja ni. Taka vloga je lahko le resnično življenje prednega, zaljubljenega komedijanta – in to vlogo je Mirko vedno ponavljal, jo vedno znova odkrival, odkrival jo je pred nami kot igralec, kot režiser, organizator, gledališki pedagog, masker... Verjetno ni gledališkega dela, ki se ga Mirko ne bi lotil z enako ljubeznijo. Bil je največji možni ljubitel gledališča.

Veselje do življenja, veselje do igranja – to sta bili verjetno tisti življenjski oporni točki, ki sta Mirku pomagali, da je dostojanstveno in razumno premostil vse – hvalo in kritiko svojega dela pod katerima je vedno ustvarjalnost gledališčnika. Bogate življenske in ustvarjalne izkušnje ni samoljubno skrival, delil jih je med svoje prijatelje, kolege, med svoje mlade naslednike.

Trpkie in težke dni je doživil med vojno v Dachau... Celo v težkih dneh je nadaljeval svoje poslanstvo, ki se je lahko v svobodi iz leta v leto razračalo do tiste meje, ko danes nemo lahko ugotovljamo, da je nenačestljiv.

Vsako življenje je enkratno, življenje gledališčnika to spoznanje podprtje – njegovo neponovljivo delo ostaja v spominu. In morda bolj kot kdajkoli vemo, da je bil Mirko ljudski umetnik v najžlahtnejšem pomenu.

Od njega smo se poslavljali vedno, kadar je padla gledališčka zavesa, vedno prepričani, da se bomo lahko še poslovili. Tokrat se zavesa ne dvigne več – njegova vzorna predanost, samoodgovodovanje, zaljubljenost in ustvarjalna poštenost so dedičina, ki nam jo zapušča. Mirko, hvala! Matija Logar

Tretji album Toneta Janše

Te dni je pri Helidonu izšel novi, že tretji samostojni album mednarodnega jazz kvarteta, ki ga vodi kranjski saksofonist Tone Janša. Na plošči igrajo sami prekaljeni glasbeniki, ki so tako ali drugače povezani z Institutom za jazz v avstrijskem Gradcu. Poleg Janše na tenor in sopran-saksofonu in flavti, sodelujejo še švicarski pianist André Jeanquartier, avstrijski basist Ewald Oberleitner in beograjski bobnar Miroslav Karlovič.

Nova plošča, ki so jo naslovili »Pattern« (Vzorec), prinaša pregleden prerez dosedanje jazzovske ustvarjalnosti Toneta Janše, zato je po svoji vsebini zelo pestra. Vsebuje široko paleto najrazličnejših jazzovskih izhodišč in iskanj (modalno zasnovan jazz, free jazz, bitonalno glasbo, itn.), pomembna novost pa je

uporaba folklornih elementov. Slovenska ljudska pesem »Kje so tiste stezice« postane v Tonetovi predstavi zanimiva jazzovska balada. Pomembno je tudi iskanje v ciganski melodiki, kar potrjuje skladba »Rom«. Poleg tega zasledimo še kopico zelo sodobnih poskusov, ki vse površi zvenijo zelo izvirno, nenavadno, sveže – »janševsko«. V naslovni skladbi »Pattern« nas zanimalivim, novim in drugačnim zvonom presesti ljubljanski RTV orkester z dirigentom Jožetom Privškom na čelu.

Kvartet Toneta Janše se te dni pripravlja na nove nastope po slovenskih krajinah. Koncerti bodo seveda namenjeni predstavitvi nove plošče. Predvidena je tudi turneja po Indiji. Janšev kvartet bo nastopil na jazz festivalih Yatra 80 in Calcuta 80, vzporedno pa se bo predstavil na več koncertih po indijskih mestih. Še en jazz festival ga čaka v marcu in sicer v Burghausen v Zahodni Nemčiji.

K. Mohar

»Ljudje naj pojo« je geslo letosnjega Tabora slovenskih pevskih zborov v Sentvidu pri Stični. Strokovni svet, ki ga vodi umetniški vodja Marko Munih in predsednik Miro Kokolj, je že sestavil program zaključnega skupnega nastopa pevcev. Po uvodni slavnostni priredbi Premrlove »Zdravljice« na tekst pesnika Prešernera ob 180-letnici njegovega rojstva, bodo združeni pevski zbori zapeli v Bučarjevi priredbi znano slovensko ljudsko pesem, ki je najljubša predsedniku Titu, »Plenilice je prala«. S ponarodenim koroško »Roz, Podjuna, Zilac« lani umrlega ljudskega skladatelja Pavleta Kernjaka in z ljudsko iz Slovenske Benečije »Ne hodi mi tote ponoči« v priredbi B. Orla, bodo poudarili boj za pravice naših rojakov v zamejstvu. Osemdesetletni skladatelja Matije Tomca bo posvečeno belokranjsko »Metliško kolok«. Sicer pa so iz vseh slovenskih pokrajine izbrali po eno pesem. Tako bodo poleg ljudske »Kranjčičev Jurij« v priredbi Sama Vremšala peli še dolensko »Saj lep«

ročce ni na svetu v priredbi K. Parhorja, gorenjsko »Škrjanček pojek« v obdelavi Marjana Hubada, primorsko iz Idrije »Smukov« Z. Prelovca in narodno iz Luč v Savinjski dolini »Mene pa glavica bolic«. Za konec pa bo skladatelj Viktor Mihelčič prispeval še novo delo ob 35-letnici osvoboditve za zbor s solom in godbo.

Enejst pesni bodo pevci pod vodstvom različnih dirigentov zapeli na sklepni slovesnosti Tabora, v nedeljo, 22. junija. V soboto, 21. junija pa bo v Sentvidu koncert zamejskih pevskih zborov, drugi zbori pa bodo nastopili v več krajih Dolenske.

Letošnji ljudski izbor pesmi bo nedvomno zanesljivo prispeval k še množičnejšemu odzivu pevskih zborov, saj so to pesmi, ki jih večina zborov že zna, ali se jih bodo zlahka naučili. Doslej se je prijavilo že okrog 120 zborov, rok za prijave pa naj bi zaključili v začetku marca, ko bo v Sentvidu sestanek vseh zborovodij sodelujočih zborov. Vabilo in partiture pesmi pa bodo poslali vsem zborom, ki so v desetih letih sodelovali na šentviški prireditvi.

Kulturni koledar

RECITAL CANKARJEVIH DEL

Mladina Šolskega centra Iskra iz Kranja bo danes ob 18. uri v dvorani dolenskega doma v Kranju pripravila večer Cankarjeve besede, ki so ga naslovili Recital Cankarjevih del. Pod mentorstvom Alenke Prah in režiji Jožice Mihev bodo nastopili: Janez Jekelj, Janez Berce, Tomo Gorjanc, Barbara Zajc, Irena Mlakar in Jure Mejač. Sodelovale bodo učenke Glasbene šole iz Kranja Maja Bezljaj, Teja Mezeg in J. Pogačnik pod vodstvom M. Bezljaj in J. Zupančič.

RAZSTAVA GRAFIK NA TEMO 750 LET KAMNIKA

V prostorih osnovne šole v Mostah pri Komendi je odprta razstava grafik na temo 750 let Kamnika, ki jo je šola pripravila s sodelovanjem Društva EX libris Slovenije in Skupščine občine Kamnik.

PRIREDITVE V ŠKOFELOŠKI KNJIŽNICI

Danes, ob 17. uri v uru pravljic za predšolske otroke bo Marija Lebar pripravljala o letnih časih. V sredo, 27. februarja, ob 18. uri bo na vrsti predavanje z diapozitivi o Siciliji, ki ga bo vodil Janko Krek. V četrtek, 28. februarja, ob 18. uri bo v uru pravljic za šolarje Valentina Štukl pripravljala Gozdne zgodbe.

Vsek svojo čutarico obesiva za pas, spijemo kavo brez smetane in z nekakšno nervozo že čakamo avtobus pred bencinsko črpalko. Na kartonu še vedno piše: SUPER - JOK!, naš tank za bencin pa je že skorajda prazen, da nas zaskrbi, če bomo jutri sploh mogli na pot naprej.

Spet nori turški asfalt – končno trg pred trdnjavou istanbulsko univerze... avtobus se sprazni, tako hitro, da sploh še ne dojamemo, da smo spet sedli na napačnega.

Zato moramo peš v center.

Clovek tava po starem ISTANBULU.

NA KAPALI ČARŠIJI

Ponekod lesene hiše, z ilovico ometane, drugie betonski bloki posejani čez in čez, da bi človek moral imeti po žepih kup svetlikajočih kamenčkov, da bi mogel nazaj, in vedel, kod vse ga je neslo.

ISTANBUL ni samo za okopi.

Turki so ga rakasto širili, bolj pri tleh, v ozkih ulicah, kamor redkokdaj posije sponce, v zenitu že, s kipi odpadkov pred vhodnimi vrati.

Že v starem BIZANCU so postavljalji kasarne, visoke tudi do trideset metrov. To se pravi, da so lahko imele dvanaest nadstropij, če je bila ulica, ob kateri so stale, vsaj ŠTIRI METRE ŠIROKA!!!

S takšnimi pravili gradnje so postavljalji temačne soteske in luknje, z bedo in životarjenjem po getih.

Temnopoli Anatolijs z medvedom pred obzidjem cerkve »SVETE MODROSTI«. Tuje na levi je NEŠ tamburinom igra, medved, zdresiran, pleše, se postavlja na zadnje noge ...

NEBO: daljna modra črta.

SONCE: redkokdaj videno.

Tako je v orjaškem mestu ob ZLATEM ROGU odraščalo na desetstočje otrok.

Vrh vsega so lahko lastniki ničvrednih hiš z visokimi najemnimi po mili volji odirali. Proletarci in trgovci in uradniki so v truham dotevali v mestu, zato jim ljudi stiski ni nikdar zmanjkalo. Prebivalstvo z dežele pa je privabljal zlagani sjaj velemešta... in upanje, da se jim svojega kruha ne bo treba prislužiti v potu svojega obrazra. Razumljivo je namreč bilo, da mora proletariat dobiti kruh zastonj, kakor neko v RIMU, pa še, seveda, vino zraven. Pa tudi dakovk jim ni bilo treba plačevati.

Ob Tiberi, v RIMU, so razdeljevali žito po sili razmer ali zaradi razumljive cesarjeve želje, da bi bila njegova človeška kulisa mirna. V CARIGRADU ob Bosporju pa je zaradi nove državne religije – krščanstva postal obdarovanje revnih vrhu vsega še verska

Jože Vidic:
(nadalj. iz prejšnje številke)

Sekretarja rajonskega komiteja KPS Kranj je spremjala kurirka iz bližnje vasi, ki je legalno živel doma in hodila v Kranj v službo. Čez mesec dni so jo aretirali, kasneje pa še njenega fanta, bivšega vaškega poverjenika VOS. Na podlagi njunih priznanj so vosovci odkrili plavogardistično verigo, ki so jo kovali Slapar, Srakar in Marinšek.

Miško, ki mi je pripovedoval to zgodbo, je ob koncu pripomnil: »Če bi bili prišli samo petnajst minut pozneje, bi nam namesto Marinške ve žene odprli gestapovci in raztrganci. Morda eden ali dva v civilnih obleki. Povabili bi nas v kuhinjo in lahko si mislimo, kaj bi se potem zgodilo z nami.«

ŠEF VOHUNOV HELMUTH ROSUMEK

Marinšek se je vsa leta vojne ukvarjal s črno borzo in je ob koncu vojne odnesel čez mejo precej zlata in dragocenega nakita. V svoji zgrisenosti je šel tako daleč, da je zavezništva s partizani obtožil celo vodilnega in najsposobnejšega blejskega gestapovca hauptsturmführera Helmutha Rosumeka. Afera je vznenimirila vodilne gorenjske gestapovce, gorenjske ter ljubljanske plavogardiste in plavogardiste. Nihče ni vedel, kaj je v ozadju. Tudi gestapovci ne.

Helmut Rosumek

Helmut Rosumek je bil visok gestapovski funkcionar, šef vohunske službe pri centrali na Bledu. Na vratih njegove pisarne je pisalo: Urad za boj proti OF. Na videz

dolžnost. Na stotisoč revnih se je s tem imenitno okoristilo.

Pustimo zgodovini svojo neustavljujo pot. KAPALI ČARŠIJA je bila v nedeljo zaprta. Spet so se nekaj streljali. Le od daleč so našo radovednost zboldi kupi zlatih obeskov na tem pokritem istanbulskem trgu, šopí verižic (zlatih, srebrnih, takih z biserinami obeskom), dragocenih kož, perzijskih tepihov in preprog, antičnih izkopanin, ki jih sploh ne bi smeli prodajati, spominkov... še in še.

Samo ena od tritisočih prodajal je bila odprta – pri enem od osmennajstih vhodov, in sivilasi Turek v turbanu (prvem, ki smo jih videli tukaj) je sedel prekrižanih rok, pil čaj in – zadovoljno preteval denarce. Kupcev kot mravelj, saj je bil brez konkurence. Da so pokupili in razgrabili tudi najstrupenejši kič, ki je nekaj let razpadal in rjavel po kothi.

Umagane ulice se ožijo naprej. Za vogalom – portaveli Turki iz Anatolske planote za lire razkazujejo rjavega kosmatinca, ki pleše in srhljivo gode, ko mu rjavopolti igra na tamburin.

Brane slika.

Medved se postavi na zadnje noge.

Še enkrat: SKLJOC.

Črnih zahteva sto mark, kar je lopovsko drago. Brane mu vrže v nastavljeni tamburin starega jurja, črnih zamahne z roko, medved se še enkrat postavi na zadnje noge... potem pa gresta dražit turiste naprej.

Moj fotoaparat pa je ostajal vse bolj zaprt v črnasti škatli, še sam ne vem, zakaj.

V SULTANOVEL DVORCU NAD BOSPORJEM

Nekako le odkrijemo vhod v pravljični TOP-KAPI-SARAJ, dvorec in harem sultana, razkošno mestece v mestu, od koder so vladali muslimanskemu svetu.

Komandosa turške armade z brzostrelkami tudi danes stražita vhod. Kdo ve, morda bi lahko ameriški film: ROP TOP-KAPIJSKIH DRAGULJEV marsikoga premamil. Noč in dan stražita.

Vstopamo skozi obokast podhod, oddamo na pultu fotoaparate, »tacenejšek«, PRAKTIKO pa v torbi spravim mimo budnih paznikov očesc.

Korak naprej brskajo tudi po torbah, da ja kdo ne bi slučajno s kakšno bombo ali peklenškim strojem razrušil to svetovno znano istanbulsko kokoško, ki nese zlate turistične dolarje, ne da bi jo bilo treba hrani.

Izbrskajo končno mojo PRAKTIKO, da zardim, in me napodijo k blagajni, da jo ali: moram prijaviti ali: pustiti v stekleni vitrini pri vhodu.

Raje plačam petnajst turških lir, da mi pripnejo značko amaterskega fotoreporterja na levo stran in sem tako počaščen, da bi ga srknil kakšen kozarček. Ni majhna stvar – biti enkrat v življenju: FOTOREPORTER.

Smerkazi na vse strani... v treh svetovnih jezikih (ker Turki tudi turščino štejejo mednje).

Zatavamo v orožarno, z razstavljenimi meči in kopji in puščicami, ki so našim praočetom po slovenskih taborih še rezale glave in puščale kri.

Zlat sultanov meč se blešči v neonski svetlobi, sploh je vse pološčeno tukaj, in moreče, ker človek kar naprej misli na brezstevilne smrti nedolžnih in trpečih neprestan pod turškimi škornji.

Naprej so dvorane z razstavljenimi primerki iz razvoja arabske kaligrafije, skrivnostne, elegantne zasilenje pisave, ki jo je vse polno po turških mošeja.

Vsi prostori so okrašeni z mozaiki, marmornate ploščice po tleh, stropu in stenah v okusnih barvah.

Drsimo v koloni naprej (ljudi se kar tare) mimo razstavljenih pisalnih priborov (peresnikov, črnih – posušenih, nožev, šilj, lopatic, strgal...).

Posebnost so miniaturne slikarje cloveških obravov in teles, ker je upodabljanje vsega tega bilo po koranu strogo prepovedano.

Stavbe so prepletene s tlakovanimi potmi v belem marmorju, ali posute z belkastimi kristali posebnega peska, ob robu s šopí lepo negovanih rož (tudi vrtnice so bile v razcvetu).

DVOREC TOP-KAPI je dograjevalo več sultanov, zato je poln zlata in diamantov, neskončno je lep, paradiž Že na zemlji za – sultane.

V NEKDANJI TURŠKI ZAKLADNICI

Toliko zlata nisem še nikdar videl. Niti v izložbah zlatarn po mestih, kjer sem že bil.

Sultanov prestol iz suhega zlata, posut s preko tišč smaragdi.

partijsko šolo v Cerknem januarja 1944. leta itn.

O Rosumekovih zvezah s partijskimi se je začelo šušljati, ko sta Janko Marinšek in belogradistični obvečevalci kaplan Tone Duhovnik na jesen 1943. leta zvedela za njegove zvezne s partizani, pravzaprav z gostilničarko Olgo Bojinčeve iz Medvod. Prek Olge naj bi Rosumek vzdrževal zvezo s pokrajinskim odborom OF za Gorenjsko. Že leta 1941. so jama »spoglobili« na 800 metrov, to je bila tisti čas druga najglobla jama na svetu.

V tem času so odkrili nov vhod imenovan Tete Sauvage. Da resnično zasluži svoje ime (divja glava) se je kmalu pokazalo, saj je od desetih poizkusov priti skozenj v jama uspel eden. Splet slapov in brezen one-mogoča lahko zmago. Najnovejše raziskave kažejo, da je globina jame 1332 metrov, vendar še to ni dokončno. Na tej globini se namreč začenja sifon – rov, napolnjen z vodo, ki ga še nihče ni preplaval in bo jama

najbrž kak mihailovičevski agente gre za kaj hujšega. Randstavar in nam podljite če detajljne podatke...

Marko, ki ga v pismu omenja KPS, ni nihče drug kot Bojan Hojan. Danes je skoraj razumljivo, kako je mogel vzdrževati zvezo z Rosumekom, to v vedenosti drugih članov krajinskega odbora OF. Kdo pa mogel objubiti tisoč brzostrelk, naj bi jih partizanom prisilil Rosumek, ne da bi bil kdo (nato KPS) sumil po tej zvezzi.

V Domžalah je bil Rosumek agent ravnatelj kemične tovarne Domžalah Slavko Kvartič. V smrtno odsodbo novembra 1943. je užival glas poštenega in očitnemu boju predanega člena.

V Komendi je Rosumek vodil obiskal Mejačovo družino. Čeprav vedel, da so partizani, posredniki delavci in vsočni vodilni gosti hiše (bogate kmetje, trgovine in gostilne), se je pretejal, kot da se ga to ne tiče. Nekaj pri Mejaču z vosovci večerjal in v njimi pogovorjal. Na vprašanje, so ti ljudje, je Mejačev Alojz iz Ljubljane. Toda Rosumek vedel, kdo so, a je molčal. Njegovo vedenje je zbuhalo videz človeka, ki ogret za Hitlerjev režim. Mejač Franc, aktivist OF, je povedal, da je Rosumek nadel ilegalno Rožca, in pod tem imenom se predstavljal kot »partizanski mišljjenik«.

Jugoslovanska jamarska odprava v najgloblo jamo sveta

Drzni cilj

Jugoslovansko jamarstvo se vse bolj uveljavlja tako v domovini kot zunaj tujenih meja. Uspehi pri raziskovanju jam in brezen večjih globin v domovini in tujini, med drugim tudi dvomesečno raziskovanje jugoslovanskega klubu iz Prebolda v jamah Južnoameriškega Ekvadorja, so jamarje vzpodbudili k še zahtevnejšim ciljem. V letosnjem letu je načrtovanih več akcij in tudi drzna odprava v najgloblo jamo sveta – Gouffre de la Pierre St. Martin, globoko 1332 metrov.

Foto: Matjaž Chvatal

precej pogobil, ko bo izmerjen danes je jamo obiskalo ekspedicij in postavljen je rekord spusta v jamo skozi vhod prelaza Pierre St. Martin in vratka – 31 ur.

Jugoslovansko jamsko odpravo v Gouffre de la Pierre St. Martin sta organizirala Društvo za raziskovanje jam Kranj in Jamarska na Sloveniji. Udeležili se je bodo marji vse Jugoslavije, saj bo ekspedicija enajst najboljih inih jugoslovanskih jamarjev v klubov, zraven pa še tri dva spremjevalca.

Ciljev odprave je kar veliko: – prodreti skozi Tete Sauvage, dna jame, to bi bila prva ponovna – preseči rekord spusta in vratka – 31 ur, pri tem pa uporabiti vhod Tete Sauvage, kar pomeni bo prodiranje veliko težavnje, še pot daljša za 6 kilometrov vratov.

– poglobiti jamo skozi sifon, pomeni preplavati ga in izmenjivo – to bo prvi poizkus preplačati sifon in obenem prvi ponovni jamarskega potapljanja na svetu takih globin podzemlja.

– ob povratku domov namesto obiskati še tretjo najgloblo na svetu – Gouffre Berger, metr v tudi tu preseči rekord, sta in povratka – 28 ur, zraven še preplavati njen sifon in jo poglobiti. Stranski cilj odprave snemanje filma o dogajanju v in zunaj nje.

Takšne drzne cilje si zlasti na podlagi prejšnjih rezultatov, dejstvujo, da bodo člani ekspedicije jugoslovanskega jamarstva in temeljnih psihičnih in fizičnih pravah v jama globine 500 do 600 metrov v domovini, Avstriji in Italiji pod slapovi. Obenem si bodo prodiranje v jami kar najbolje razizirali. Težko jamsko in potencialno opremo bodo spustili skozi vratko na prelazu Pierre St. Martin, ki je 340 metrov vertikalne. Dobro bi pripravljeni tudi za primer ne – s seboj bodo imeli vso reševalno opremo, poleg tega pa so vsi učenci usposobljeni reševalci, ki bodo karkoli narobe, so predvsem hitro intervencijo in reševanje isti poti kot spuščanje opreme.

Organizatorjev ne skrbi sama izvedba prodiranja v jame raziskovanje v njej, kot zbiranje sredstev za odpravo, je povedala organizacijska odbora Matjaž Chvatal. JZS in DZRJ Kranj so lahko prispevata le nekaj od prejdenih 44 starih milijonov. Za ostalega so se obrnili na OZD s pomočjo za pomoč v materialih in narju. Glede na to, da se cilj pravne lahko primerja s ciljem alpinistične odprave na Mt. Everest, bi zbiranje sredstev res ne predstavljati problema, saj bo odprave ponesel ime naše domači na svetu. Tatjana Dolin

Kranjski plavogardisti in čnorokci

Helmut Rosumek

precej nedolžen naslov, za katerim se je skrivala srdita vohunska vojna

Srečanja s šolskimi razredi na sistematskih pregledih

Medicinski del sistematskih preglevov temelji na skrbi za zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine, kamor sodijo učenci male šole, 1. ali 2. 4. in 7. razredov osnovne šole. Vzajemni preplet s pedagoškim delom na sistematskih pregledih, nam daje (v razgovoru prof. pedagogike, z vsakim učencem posebej in razredniki) zelo koristne informacije o učno-vzgojni problematiki ali uspešnosti vsakega subjekta posebej. Le-ti se v mejah časovno omejene možnosti predstavijo in tvorijo neko zaključeno celoto šolskega razreda.

Pomembno prelomnico v otrokovem življenu zahteva prehod iz predšolskega v šolsko obdobje. Tisti, ki niso obiskovali VVZ, se takrat prvič poslavljajo in domačega ognjika in vstopajo v širšo družbeno skupnost, t. j. 1. razred osnovne šole. Ta širša družbena skupnost je vezana na določene predpise in raznovrstna načela, kar izključuje čustvena nagnjenja v taki meri, kakršni je bil prej delezen v družini. Spremijati se začenja njegovo mišljenje z vsemi navadami, kar izraža v enako spremenjeni terminologiji. Njegov veliki »JAZ« v ednini preprečuje zahajati, ker kmalu vzidejo spoznanja o pomenu množine »Mi

vsi, naš razred, naš pevski zbor, naš krožek, naše športno društvo itd.« Tako se začenja oblikovati šolski razred, kjer dr. A. Trstenjak v »Oriku sodobne psihologije« omenja več različnih tipov razredov z dobrim, slabim, razcepljenim in podobnim duhom. Vzorci posameznikov v teh razrednih skupnostih so vedno prisotni, kar se nazna v vzornem učencu, lenuhu, najslabšem učencu, sajšnjemu, priljubljenem ipd. zaključuje avtor.

Nemalokrat ima vodilno vlogo v razredu učenec, ki ravno ne brilira z učnim uspehom, niti ne izhaja iz ugodnega socialnega položaja družine ali je vizualno posebno privlačen. Zagotovo pa ima tak subjekt izrazito vodstveno osebnostno črto, saj zna pritegniti cel razred.

Pri pedagoškem delu na sistematskih pregledih se z zadovoljstvom opaža, kako dobro so s koristnostjo in uporabo sociogramov seznanjeni razredniki na nižji in višji stopnji osnovne šole. V veliki meri jih izvajajo v šolskih razredih, ker rezultati predstavijo priljubljenost vsakega učenca, (in obratno) kar vodi v nekatere zanimivosti s prehodom, v določene zakonitosti razreda kot celote.

ZLATOPOROČENCA IZ ŽELEZNIKOV — Pred škofjeloškega matičarja sta v soboto, 23. februarja, po petih desetletjih skupnega življenja ponovno stopila in si obljudile zvestobo zlatoporočenja Karolina in Joža Bajželj iz Železnikov. Na plavžu 83. Njuna prva poroka je bila na isti dan leta 1930 v Železnikih. Zakonca Bajželj sta zlati jubilej proslavila v krogu svojih šestih otrok, unukov in pravnukov. Dveh otrok ni več med živimi. Karolina se je rodila 6. novembra 1905 v Železnikih v družini Martina Čemažarja, sodarja in gozdnega delavca. Jože Bajželj pa je bil rojen 13. marca leta 1907 v Ljubljani. Ker njegov oče v Ljubljani ni našel zaposlovanja, je šla Bajželjeva družina v Celovec. Odtod so jih leta 1920, po plebiscitu, izgnali. Naselili so se v Železnikih, kjer so upravljali pekarno. Bajželjeva družina je zavzeto sodelovala z narodnoosvobodilnim gibanjem in partizani. Uredila si je dom, oče Joža pa se je zaposlil v takratni kovinarski zadrugi NIKO. Bajželjeva zlatoporočenca sta zadovoljna in srečna v svojem domu, med svojimi prijatelji in znanci, v miru in prijetnem življenu. (jk) — Foto: F. Perdan

13

Položaj na diagramu 30 je iz partie SCHLECHTER — MEITNER; Dunaj, 1899. Črnim ima sicer izpostavljen kralja, toda zaradi razredčenega materiala ni videti, kako beli lahko izkoristi nasprotnikovo slabost. Poleg tega črni preti z vpdom dame na prvo vrsto. Zato se prva poteza belega ponuja sama.

VMESNA POTEZA

Velikokrat se tedaj, ko šahist zagleda zmagovito kombinacijo, začno zanj najbolj napeti trenutki. Preveriti je treba vse možne variante, razne izpeljave. In vendar se lahko še kaj prezre, npr. nasproti udar, tih ali vmesno potezo in podobno. Nemalo kdaj se izkaže, da je od velike kombinacije ostal le navdih, skratka, šlo je za privid. Vzemimo položaj iz partie KARPOV — PORTISCH, Ljubljana — Portorož, 1975, diagram 31

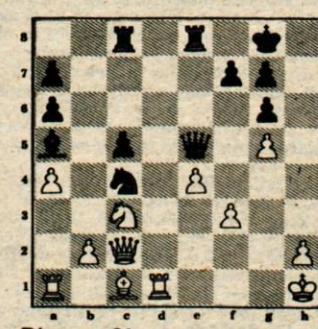

Diagram 30

1. g4+ fg4:
2. hg4: +! Kh4
In sedaj?

3. Dh6: +!!
Cilj žrtve je odstraniti nasprotnikovo damo z linije e in tako omogočiti svojemu kralju, da nato z na videz ne-nasilno potezo pripravi matno mrežo črnemu.

3. ... Dh6:

Črnemu drugega ne kaže, kot da vzame kmata.

2. Sd5! Sb2:

Črnemu drugega ne kaže, kot da vzame kmata.

Zelo pomembno je, da učitelj pozna vrsto osebnostnih črt z družinsko anamnezo svojih učencev in ne vrednoti vsega le skozi očala v redovalnici nanizanih ocen. Ni ravno tako redek pojav, da otroci oropani družinske sreče, nežnost in ljubezni vežejo izredno močno željo po omenjenem na učitelja. Slednji (v mejah možnosti) v takem primeru poskuša zadostiti čustvom, ali vsaj razumeti določeno morda tudi nevsakdanje vedenje učenca.

V razgovorih z učenci na nižji in višji stopnji osnovne šole ter razrednimi učitelji se pogosto nazna izredno tesna navezanost enega z drugim, kar predstavlja z besedami težko izraženo, čudovito razredno celoto.

Morda samo utrinek vprašanj in mnenj o sedmoškolcih v enem izmed številnih razredov, ki vsakodnevno prihajajo k nam na Solski dispanzer: »Ali ste kaj videli našo »mamo«?« In njihova »mama« je po končani sistematički takole predstavljala osebna mnenja o svojih učencih: »... Veste, to je moj razred. Poznam jih, oni bodo vse zmogli! Ah, to je čudovito dekle, pridno kot mravlja, klub neurejenim družinskim razmeram doma. To je naš najboljši matematik. Prepričana sem, da ima velike perspektive na tem področju. No, tudi starši so v tesni povezavi s šolo in ga v sodelovanju vzpodbjamo k nadaljnji motivaciji za to področje... Naš Janez ima pa doma cel živalski vrt. Pomislite, papagaje in morske prašičke goji. Še meni je enega ponudil. Neverjeten smisel in veselje do živali ima. Se vam ne zdi skoda, da ne bi imeli nekoč tako dobrega veterinarja? ... To dekletce se mi pa zares smili. Tako se trudi, pa ji ne gre in ne gre učenje od rok. Mislim pa, da je zelo priročna in pridna za delo. Nečesa se bo zagotovo priučila. Učno uspešnejši učenci so pri posameznih predmetih zadolženi, da ji pomagajo. Tako bo zmogla tudi osmi razred končati. Veste, moramo ji pomagati, saj je naša!«

V nadaljnem intervjuju so tej starejši tovarničici, njihovi »mami«, žarele oči ob opisovanju, kaj vse je njihova razredna skupnost že naredila do polletja. S kretnjami, toni in poudarki besed je izražala ljubezen in kritiko, če je bila ta potrebna. Opazoriti utegneb je posebej na bogastvo rezljanih vratnih kril v Motniku št. 1, 12 in 36, v Lokah v Tuhišu št. 14, v Buču št. 27, v Zg. Tuhišu št. 26, v Vesemem št. 2 idr. Večina ohranjenih rezbarij je iz druge polovice prejšnjega stoletja in iz prvih desetletij tega stoletja.

Opazoriti utegneb je posebej na bogastvo rezljanih vratnih kril v Motniku št. 1, 12 in 36, v Lokah v Tuhišu št. 14, v Buču št. 27, v Zg. Tuhišu št. 26, v Vesemem št. 2 idr. Večina ohranjenih rezbarij je iz druge polovice prejšnjega stoletja in iz prvih desetletij tega stoletja.

Studiju tega tuhiškega fenomena se je posvetila kustovodinja kamniškega muzeja Majda Fister, ki je objavila tudi daljšo študijo Rezljana vratnih kril na Gorenjskem (I. in II. del) v Snovanjih, 17. septembra 1974. — Tudi dve razstavi (Kamnik, Kranj) sta bili pripravljeni s tega področja.

Seveda pa tudi druge na Gorenjskem najdemo umetelne rezbarije na krilih glavnih hišnih vrat. Da omenim le Vrbo št. 9 in Srednjo vas v Bohinju št. 73.

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU

OB NJEGOVI 750-LETNICI

(30. zapis)

Že koj v začetku pisanja o krajih Tuhiške doline, me je ta in oni bralec opomnil, naj nikar ne pozabim vsaj omeniti slovita rezljana vratna krila in rezljane stranice cerkvenih klopi.

Kajti prav te rezbarije so tako značilne za Tuhiško dolino, da jih ne smem obiti.

KMEČKI REZBARJI

Saj prav za te gre. Ne za kake izvedene rezbarske umetnike pač pa za boljše kmečke mizarje, ki so se upali lotiti tudi preprostih, včasih celo zahtevnih rezbarij.

Bistro popotnikovo oko se bo večkrat zagledalo v kaka lepa tuhiška vhodna vrata — malo jih je neokrasenih in še ta so iz novejše dobe, starejša vratna krila pa so prav izvirno »dekorirana« z rastlinskim stiliziranim ali realističnim šopkom v plitvem ali visokem rezu. Tudi živalski in mitološki motivi, zmaj, krilati lev, se najdejo. Seve je tu upodobljen tudi človek: mož, ki prinaša vrečo vina v mlin.

Kdaj pa kdaj je kot rezbarjev motiv uporabljen celo monogram hišnega lastnika. Največkrat pa vidimo rozete, girlande, »šopek v lončkih«, križ, nebesna znamenja, vinsko trto ipd.

Opozoriti utegneb je posebej na bogastvo rezljanih vratnih kril v Motniku št. 1, 12 in 36, v Lokah v Tuhišu št. 14, v Buču št. 27, v Zg. Tuhišu št. 26, v Vesemem št. 2 idr. Večina ohranjenih rezbarij je iz druge polovice prejšnjega stoletja in iz prvih desetletij tega stoletja.

Studiju tega tuhiškega fenomena se je posvetila kustovodinja kamniškega muzeja Majda Fister, ki je objavila tudi daljšo študijo Rezljana vratnih kril na Gorenjskem (I. in II. del) v Snovanjih, 17. septembra 1974. — Tudi dve razstavi (Kamnik, Kranj) sta bili pripravljeni s tega področja.

Seveda pa tudi druge na Gorenjskem najdemo umetelne rezbarije na krilih glavnih hišnih vrat. Da omenim le Vrbo št. 9 in Srednjo vas v Bohinju št. 73.

VASENO IN LASENO

Dva kraja — med seboj komaj 5 km zračne črte oddaljena — a tako podobnih imen. Saj bi Gorenjec tudi Laseno najraje izgovoril kot Vaseno!

Krajenvi prislov je pri obeh vseh enak: na Lasenem, na Vasenem: tudi pridevniška oblika je enaka: lasenski, vasenski. — Razlika pa nastane v poimenovanju domaćinov: na Vasenem žive Vasenci, na Lasenem pa Lasenari!

Oba kraja sta prav majcena: Laseno ima le 12 prebivalcev. Vaseno pa malo več — 33.

Lega Lasenega pa je močno družačna — vasica ima hribovski značaj, saj leži kar 200 m više kot dno Tuhiške doline (na 760 m nadmorske višine). Kmetije (le tri!) se razgledujejo z gorskega hrbta, ki deli Tuhiško dolino od Črnega grabna. Njive so kljub višini lepe, tudi travniki so dobri. Ugoden kraj za sadnijo. Najboljši pristop v to precej odročno vasico je iz Šmartnega in skozi Pšajnovico. Posebnost kraja je močan izvir dobre vode v Močilah.

Odročnost kraja je privabilna partizane, da so si vasio izbrali za sedež nekaterih političnih forumov. Pri kmetu Ogradarju je bila nekaj časa celo podoficirska šola. V vasi so po hišah zdravili ranjene partizane.

Za Ogradarjem, na vzhodu, pod Ratitovcem je v letu 1942 taboril Kamniški bataljon, ki je izvrševal sabotske akcije po Črnom grabnu. — V gostem listnatem gozdu med Lasenim in Pšajnovico je delala v presledkih od poletja 1944 do pomlad 1945 okrožna tehnika v leseni ba-

raki. V Vogarjevih gozdovih pod vasio so bila velika skladišča hrane in vojaškega materiala.

Vaseno pa je dolinska vasica, ob tuhiški cesti in Nevljici. Naselje je precej strnjeno. Tu se steka v Nevljico Vasensčica, ki dobiva vodo iz obre Lašen in Pšajnovice. Vaseno ima še kmetijski značaj, vendar sta živinoreja in gozdarjenje še najbolj dobonski gospodarski veji. Žaga in manjša kolesa pa se še vrte. Z Vasevno se odcepil pot na Snovih, na Belo in na Sovinjo peč.

Vaseno je star kraj (morda odtod njegovo starosvetno ime?), v listini se prvič omenja v l. 1297. — V času NOB je bilo Vaseno pomembno kot partizanska prehodna postaja med Črnim grabnom in Menino planino.

SREDNJA VAS PRI KAMNIKU

Nova Srednja vas pa pomebuje na Srednje vasi pa res pogosto naletim. Tako sem bil v Srednji vasi v Bohinju — tam žive Srenjani, v Srednji vasi pri Begunjah so domačini Sredenčani, v Srednji vasi nad Gorčami so Srednjanji, v Srednji vasi pri Šenčurju so Šrejani, v Srednji vasi v Poljanski dolini so Sredenčci, v naši tuhiški Srednji vasi pa si domačini pravijo da so Šrenjci.

Rezbarija na vhodnih vratih v mlin (Zg. Tuhiš). Motiv: kmet nese v oprtniku žito v mlin. Leto 1895.

Rezbarija na vratih hiše v Motniku št. 12. Motiv: šopek v vazi (leto 1896).

Nenavaden: kolikor Srednjih vasi, toliko različnih poimenovanj za prebivalce teh vasi!

Srednja vas ob Nevljici je kar precej velik kraj v spodnjem delu Tuhiške doline. Šteje 180 prebivalcev, posedeju njiive v zložnih bregh, travniki pa so kot drugje, tudi tu zmočvirjeni, no poleti pa se za košnjo že osuši. Živino gonijo na pašo na Menino planino. Vas ima poleg trgovine in kovačije tudi zaboljivo (tovarnico embalaže). Le svoje šole Srednja vas nima. Otroci morajo hoditi v bližnje Loke, kjer stoji veliko šolsko poslopje.

Srednja vas je bila v 13. in 14. stoletju last gornjegrajskega samostana. — Sredi 19. stoletja so tu kopali premog za železarno v Žavljah pri Trstu. Zdaj je rudokop opuščen. — Nemški okupator je 28. aprila 1943 izselil šestindvajset domaćinov. Vas je dala na oltar svobode tudi osem ubitih talcev. Njihova imena so vključena v pomnik NOB na Lokah.

NAŠI ŠPORTNIKI

Dušan Djuričić: Z dobrim tekom med najboljše

RATEČE — Danes so z zagrebškega letališča na Švedsko odpotovali naši mladinci, ki se bodo na svetovnem prvenstvu v tekih, smučarskih skokih in nordijski kombinaciji s svojimi vrstniki borili za najboljšo uvrstitev v tej kategoriji. Med tekači so na pot odali: Dušan Djuričić iz Mojstrane, Dušan Podlogar iz Gorj, Jani Kršnar iz Olimpije ter Jože Klemenčič iz Dola. Jeli Jelovčan iz Triglavu in Jan Mlakar iz Kranjske gore pa sta mladinci, ki bosta na Švedskem branili jugoslovanske barve v smučarskem teku.

Med našimi mladimi tekači največ pričakujemo od Mojstrana Dušana Djuričiča. Dušan je devetnajstletni deavec v jeseniški Železarni, kjer dela v transportu. Izredno je hvaležen svoji delovni organizaciji, ki mu nudi vse, da se lahko udeležuje treninga, mednarodnih in domačih tekem.

Dušan Djuričić se je smučarskemu teku zapisal leta 1973. Šel je po stopnji starejšega brata Tomača, ki je dobro tekel na olimpijskih igrah v Lake Placidu. Dušan je kmalu začel opozarjati svojega prvega trenerja domačina Potočnika, da bo dober tekač. Začel je nizati uspehe. Že kot pionir je prišel v roke trenerju Aloju Kerštajnu in njegovim uspehi so se že bolj približali mladinskemu vrhu. Kaj kmalu je bil državni reprezentant.

D. Humer

Kako bi vi ocenili letošnjo uspešno sezono?

»Ta sezona je bila ena od mojih najboljših. Že v decembrovem delu tekovanja sem v Švicari med svojimi vrstniki na deset kilometrov dolgi smučini zasedel tretje mesto. Nato je prišla dokaj močna mednarodna FIS tekma v Bohinjski Bistrici. Tu sem na deset kilometrov dobro tekel in bil prvi. Svoj največji uspeh sem dosegel na močni tekmi za pokal Kurikala. Na petnajst kilometrov sem bil tretji. Na tej progi sem enak uspeh dosegel tudi v Reit im Winklu, na republiškem prvenstvu v Kamniku pa prvo mesto.«

Kaj pričakujete od svetovnega prvenstva na Švedskem?

»Na Švedskem bo konkurenca takoj kot se za svetovno prvenstvo spodobi. Na startu bodo vsi najboljši. Nas v petek čaka nastop na petnajst kilometrov. Potrudil se bom, da se uvrstim med prvo deseterico, če mi bo šlo. Drugače pa sem lahko tudi med trideseterico. Tudi v štafeti se bom potrudil, da ne bom preveč zaostal za najboljšimi.«

Mojstran Dušan Djuričić je tekač, ki se zlepja ne pred. V tej sezoni je dosegel nekaj imenitnih mednarodnih uspehov. Morda mu bo tudi na Švedskem uspelo, da bo med tisoč trojico, ki bo najboljša.

D. Humer

Slovensko mladinsko prvenstvo V namiznem tenisu

Zmagovali favoriti

KRANJ — Telovadnica osnovne šole Frančeta Prešernca je dva dni gostila najboljše slovenske mladince in mladinke, ki so se borili za posamezne republike naslove. Med temi so v oben konkurencah največ uspeha imeli tisti igralci in igralke, ki so računali tudi na končni uspeh.

Pavič iz Fuzinarja je prvak pri mladincih, Ojsterščeka iz Zasavja pa je republiška prvakinja med mladinkami. Gorenjski mladinci in mladinke so se na tem prvenstvu odrezali po pričakovanju. Največ je dobila Svetinova iz kranjske Save, ki se je uvrstila med osem najboljših. To pa je bilo tudi vse.

Izidi — mladinci — četrfinale — Štebih : Podlešnik (obe Maribor) 2:0, Janežič (Fuzinar) : Kadak (Ljubljana) 2:1, Založnik : Maras (obe Ljubljana) 1:2, Premrl (Maribor) : Pavič (Fuzinar) 0:2, polfinale — Štebih : Janežič 2:0, Pavič : Maras 2:0, finale — Pavič : Štebih 2:0;

mladinci — četrfinale — A. Ojsteršček (Zasavje) : Reflak 2:0, Logar (Fuzinar) :

Pilgram (Koper) 2:1, Pene (Ljubljana) :

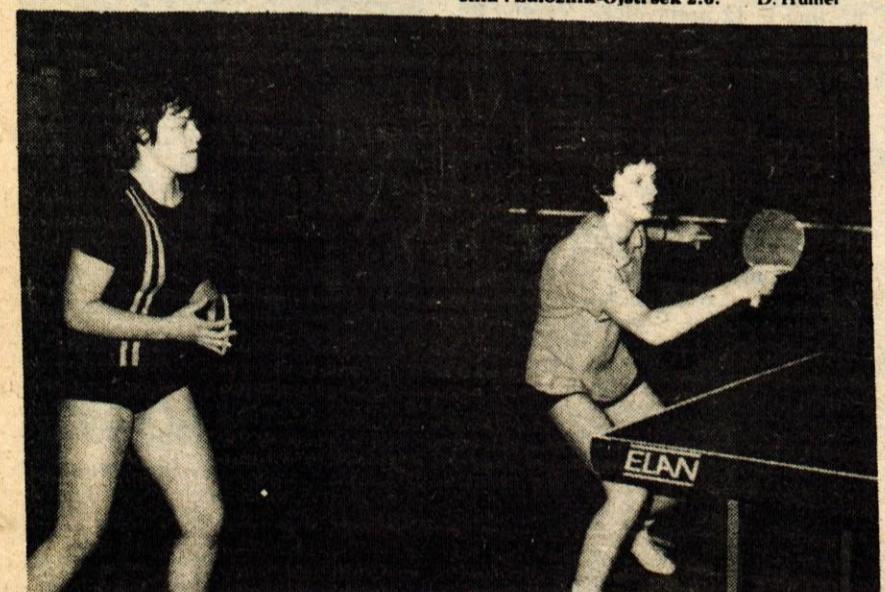
Svetina (Sava) 2:0, V. Ojsteršček (Zasavje) :

Kršnik (Ljubljana) 0:2, polfinale — Ojsteršček : Logar 2:1, Pene : Kršnik 0:2, finale — Ojsteršček : Kersnik 2:0.

D. Humer

Mešane dvojice — četrfinale — Založnik-Ojsteršček : Kohne-Pene 2:1, Kadak-V. Ojsteršček : Maras-Džakic 0:2, Pavlik-Logar : Janežič-Trbižan 1:2, Štebih-Kršnik : Mrva-Reflak 2:0, polfinale — Založnik-Ojsteršček : Maras-Džakic 2:0, Štebih-Kršnik : Janežič-Trbižan 2:0, finale — Štebih-Kršnik : Založnik-Ojsteršček 2:0.

D. Humer

Na mladinskem slovenskem prvenstvu za mladince in mladinke v Kranju sta se najbolje odrezali Savčanki Bajžljeva in Meščeva. V ženskih dvojicah sta se prebili do finala. V finalu pa sta morali priznati premoč boljšima nasprotnicama. — Foto: F. Perdan

Vinazza 610 cm

CELJE — Na dvoranskem prvenstvu Slovenije so se v nedeljo v dvorani AD Kladivar pomerili tudi skakalci in skakalke v daljavo. Med 55 nastopajočimi v treh starostnih kategorijah je najboljši rezultat dosegla Vinazza (Gorica) s 610 cm, izkazal pa se je tudi Režek (Velenje) s 724 cm in prepriljivo zmago nad slovenskim rekorderjem Piculinom. Dobro so skakali tudi mlajši mladinci, med katerimi se je Kranjska Omerza uvrstila na 4. mesto.

REZULTATI — mlajši mladinci: 1. Kolar (Ol) 521, 2. Slatnik (Ve) 507, 3. Eržen (Nm) 497; starejše mladinek: 1. Četina (Kl) 520, 2. Lihtinger (KAK) 520, 3. Udovič (Kp) 502; mlajši: 1. Vinazza (Go) 610, 2. Uršič (Go) 566, 3. Seljak (Ol) 555; mlajši mladinci: 1. Ruželi (Ol) 656, 2. Pajtier (Mb) 643, 3. Hudoklin (Nm) 630, 4. Omerza (Tr) 623; starejše mladinci: 1. Gostinčar (Go) 650, 2. Jug (Ve) 642, 3. Kožuh (Lj) 640; mlajši: 1. Režek (Ve) 724, 2. Piculin (Go) 706, 3. Čop (Kl) 674 cm.

I. Kavčič

Odbor za delovna razmerja delavcev
DO ELIM
Jesenice

vabi k sodelovanju
3 UPOKOJENCE,
za opravljanje čuvajskih
del v nočni izmeni.

Kandidati naj svoje prošnje pošljijo na naslov
Elim Jesenice, Hrušica
72c, v roku 15 dni od objave.

Tradicionalni Beštrov tekaški memorial Lepa zmaga Janeza Reberšaka

RATEČE — Ker je odjuga pobrala v Ne-mijah ves sneg, je bil smučarski klub Triglav iz Kranja primoran, da tradicionalno tekaško tekovanje za Beštrov memorial prestavi v Rateče. V znani smučini se je dva dni borilo kar dvesto deset najboljših slovenskih tekačev v konkurenči pionirjev do članov.

V Ratečah je teklo rekordno število tekmovalev. Na startu ni bilo le olimpijca Iva Čarmana in Toneta Djuričiča. Zadnji do-mači nastop so imeli tudi naši mladinci in mladinke, ki jutri odhajajo na svetovno mladinsko prvenstvo na Švedsko. V vseh kategorijah so bili lepi, zanimivi in kvalitetni boji.

V članski konkurenči je na 15 km slavil Janez Reberšak iz kranjskega Triglavu. Reberšak je že po prvih kilometrih del večetja, da mu bo le malodok kos. Dobro je imel namazane smuči in z lahkoto je premagoval kilometre. Pri desetih kilometrih je imel že minutno in pol naskoka pred Cvetom Podlogarjem. Reberšak je v zadnjih dveh minutih pred svojim klubskim kolegom Makom Jelenčem. Reberšak je v zadnjih tretjinah proge še bolj povečal tempo in na koncu zasluženo slavil za več kot dve minuti prednosti pred drugovrščenim Podlogarjem.

Janez Reberšak je na 15 km slavil

Jana Mlakar iz Kranjske gore je ponovno dokazala, da je obetajoča tekačica. Skupaj z Jeli Jelovčan iz Triglavu bo nastopila na svetovnem prvenstvu v smučarskih tekih na Švedskem. Obe bosta tekli v mladinski konkurenči na 5 km dolgi proggi.

je krepko potrudila, da je osvojila prvo mesto pred Smolnikarjevo in Cebuljevo. Med članicami pa je peta tekla samo Metka Muhič iz ljubljanske Olimpije.

Rezultati — ml. pionirji — 1. Velepec (Dol) 11:07, 2. Ponikvar (Olimpija) 11:40, 97, 3. Klementčič (Triglav) 12:07, 74, 4. Krajšek 12:14, 98, 5. Kerštrajn 12:18, 60, 6. Butinar (vsi Rateče) 12:29, 65, st. pionirje — 1. Mašovič (Kranjska gora) 13:36, 53, 2. Slabana (Dol) 14:15, 64, 3. Klobčič 14:16, 36, 4. Povirk (oba Ihan) 14:29, 54, 5. Beber (Brdo) 14:38, 25, 6. Lekan (Ihan) 14:51, 15; ml. mladinci (5 km) — 1. Gregorič (Ihan) 15:41, 12, 2. Kustec (Kranjska gora) 15:44, 03, 3. Verovšek 16:02, 89, 4. Pustovrh (oba Olimpija) 16:09, 95, 5. Gracer (Kranjska gora) 16:15, 01, 6. Sušnik (Kamnik) 16:25, 43, st. mladinci — 1. D. Djuričič (Mojsstrana) 29:40, 15, 2. D. Podlogar (Gorje) 30:01, 05, 3. Kršnar (Olimpija) 30:38, 97, 4. Klementčič (Dol) 31:03, 86, 5. Lebar (Kranjska gora) 31:38, 71, 6. Zupan (Triglav) 32:39, 89, članji — 1. Reberšak (Triglav) 44:27, 82, 2. C. Podlogar (Gorje) 46:34, 39, 3. Jelenc 47:13, 52, 4. Kopac 50:18, 42, 5. S. Bešter (vsi Triglav) 50:34, 77, 6. Rak (Ihan) 51:17, 18;

ml. pionirke — 1. Smrekar (Dol) 12:03, 24

2. Purkart (Kranjska gora) 13:37, 71, 3. Bešter (Triglav) 13:48, 98, 4. Lesjak (Ljubljana) 13:53, 39, 5. Smolnikar (Kamnik) 13:57, 29,

6. Nahtihal (Ihan) 14:07, 84, st. pionirke — 1. Mlakar (Kranjska gora) 15:06, 94, 2. Kopalj 16:15, 60, 3. Pogačnik (oba Ihan) 16:23, 12, 4. Muršak 18:02, 30, 5. Zemljic (oba Maribor) 19:19, 85, 6. Lesjak (Ljubljana) 19:54, 41, ml. mladinci (5 km) — 1. Krničar (Triglav) 18:13, 63, 2. Smolnikar (Kamnik) 18:16, 36, 3. Čebulj (Olimpija) 18:22, 84, 4. Martinovič (Kranjska gora) 18:45, 16, 5. Vrhovec (Olimpija) 18:53, 89, 6. Bučan (Triglav) 19:27, 74, st. mladinci (5 km) — 1. Jelovčan 17:16, 72, 2. Korošec (oba Triglav) 19:00, 31, 3. Sušnik (Olimpija) 19:19, 76, članice (5 km) — 1. Munih (Olimpija) 17:29, 73.

Moštvo — 1. Triglav, 2. Olimpija, 3. Kranjska gora.

D. Humer

Na tradicionalnem Beštrovem tekaškom tekovanju je med člani v petnajst kilometrov dolgi smučini slavil Janez Reberšak iz kranjskega Triglavu. — Foto: D. H.

Izredno napeto tekmo so pokazali naši starejši mladinci. Vsi štirje potnikzi za svetovno mladinsko prvenstvo na deset kilometrov dolgi proggi niso štigli z močmi. Našemu najboljšemu mladincu Dušanu Djuričiču na progi ni bilo lahkovo, saj so ga ostali trije reprezentantje kreplko napadali. Dušan je zdral vse napade in je na koncu imel zasluženo najboljši čas. Da njegova prednost pred Dušanom Podlogarjem, Kršnarjem in Klementčičem je bila malenkostna. Ti štirje so gredo tudi na Švedsko.

Zanimiv je bil tudi boj med mlajšimi mladinci. Tu je Gregorič iz Ihanu uspel, da je prvič v tej sezoni premagal nadarjenega Kranjskogorca Kusteca. Pri starejših mladinkah pa je prvo mesto prepriljivo osvojila Jeli Jelovčan. Z Jano Mlakar iz Kranjske gore je včeraj odšla na svetovno prvenstvo. Simona Krničar iz Triglava se

zadružila na osminosemdeset točk. Zanimiv je bil tudi boj med mlajšimi mladinci. Tu je Gregorič iz Ihanu uspel, da je prvič v tej sezoni premagal nadarjenega Kranjskogorca Kusteca. Pri starejših mladinkah pa je prvo mesto prepriljivo osvojila Jeli Jelovčan. Z Jano Mlakar iz Kranjske gore je včeraj odšla na svetovno prvenstvo. Simona Krničar iz Triglava se

Slovenski alpski pokal

V vodstvu dva Alpetourovca

KRANJ — Po vzoru svetovnega alpskega pokala se tudi slovenski alpski tekmovalci v tekmovalki v kategoriji članov in članic, starejših pionirjev in pionir ter mlajših pionirjev in pionir bore v posamezni in močnosteni konkurenči za najboljšega v Slovenci.

V članski konkurenči so naši najboljši tekmovalci v slalomu imeli nastope v Kranjski gori, Sorški planini, Pohorju in spet na Sorški planini, Starem vrhu, Ježerskem in Krvavcu, v veleslalomu pa v Kranjski gori, Starem vrhu, Ježerskem, Kopah in Starem vrhu. Po teh nastopih je v članski konkurenči najboljši Jože Kuralt iz loškega Alpetourja, ki je zbral sto trije točki. Clanci so imeli po pet slalomskih in veleslalomskih nastopov. V vodstvu je Polona Oblak iz Alpetourja. Oblakova je zbrala osemindeset točk.

Kobla in Sorški planina in spet Sorški planina ter Ovčevšen so gostili najboljše slovenske pionirje v slalomu in veleslalomu. V konkurenči starejših pionirjev je v vodstvu Klemen Bergant iz Olimpije (Ljubljana). Bergant ima enašedeset točk. Pri pionirjih je vodstvo imelo Možec Dežman iz kranjskega Triglava, Robi Žan pa je najboljši pri mlajših pionirjih.

Tekme v slalomu so mlajši pionirji in pionirke imeli na Ovčevšen, Crni in Starem vrhu, v veleslalomu pa na Pohorju, Livku in Starem vrhu. Pri pionirjih je največ točk dosegel zbrala Možec Dežman iz kranjskega Triglava, Robi Žan pa je najboljši pri mlajših pionirjih.

Vrstni red — članici — 1. Oblak (Alpetour) 88, 2. Leskovček (Novinar) 85, 3. Tome (Alpetour) 60, 4. Peharč (Tržič) 55,

5. Porenta 50, 6. Kolenc (oba Alpetour) 49, 7. Zavdalov (Olimpija)

Poškodbe pri delu

Nesreča, ki se dogodijo delavcu na delovnem mestu, imajo doljnosne posledice in delovno organizacijo prej stanejo. S plačevanjem socialnega zavarovanja, bolniških stavov in v skrajni konsekvenči visokih invalidin ţrtuje ogromna sredstva, ki bi se jima z ustreznimi preventivnimi ukrepi in kasneje s pravilno razporeditvijo invalidov na delovne mesta lahko izognila. Kratkorodno visoki stroški za varnost delavcev bi dolgoročno prinesli ugnezde rezultate.

Kot je iz teh uvodnih razmišljajev razvidno, so nesreče pri delu ter pri prihodu in odhodu z dela eden najpogostejših vzrokov za trajno invalidnost in izključnost tako prizadetega človeka iz delovnega procesa. Vzroki zanje so največkrat v pomanjkljivih pogojih dela, katere mora delavec najprej premagati in te zatem lahko razmišlja o nevarnosti. Oglejmo si le nekatere empirične podatke o nesrečah pri delu v zadnjih letih, skozi katere lahko ugotavljamo vzroke in možnosti za ukrepe, kako le-te če ne že odpravljati, vsaj zmanjševati na minimum. Iz odnosa med številom zastankov z dela in številom poškodb na delovnem mestu je razvidno, da se je v letu dni slednje precej povečalo, vendar zmanjšano število bolniških dni kaže na to, da so bile poškodbe manj resne. Rešitve so delovne organizacije poiskale v modernejši tehnologiji in učinkovitejši varnostnih ukrepov.

Kot najpogostejši razlog nesreč nazajamo človeški faktor, medtem

ko organizacijski in tehnološki nimata več pretirano visokega odstotka. Kaže, da je 45 odstotkov ponesrečencev med visoko kvalificiranimi delavci, kar je v nasprotju z dejstvom, da bi le-ti morali najbolje poznati pomanjkljivosti delovnega procesa. Najbrž pa je prav pri tej kategoriji delavcev najmočnejši občutek samozaupanja v sposobnosti in rutino, spremjan s podcenjevanjem nevarnosti na delovnem mestu.

Pri nesreči so najpogosteje prizadete oči, kar lahko pripisemo specifičnim delovnim pogojem — nepri-mernim in ne zadosti razsvetljenim prostorom — ter roke, kar je razumljivo, saj so v fizičnem procesu tudi najbolj udeležene. Če opazujemo »koledar« poškodb, je videti največji dan ponedeljek, potem pa število nesreč proti koncu tedna upada. V samem delovnem dnevu pa se največ nesreč zgodi v tretji in peti ura. V četrti uri, ko koncentracija delavca zaradi bližajočega se odmora popušča, je zabeleženo manjše število poškodb, vendar je nizka številka precej varljiva, saj praksa kaže drugače. Bržkone tu igra pomembno vlogo dejstvo, da je v četrti uri delovnih le trideset minut in to upoštevajo odstotek ni prav nič optimističen. Starostna struktura poškodovanec kaže protisočno sliko: največ ponesrečencev je starih med 21 in 25 let, najmanjši odstotek pa kaže starostna kategorija nad 50 let. Tudi tu moramo upoštevati, da je med slednjimi že večina izključena iz delovnega razmerja. Zaskrbljaju-

joče visoko je število ponesrečencev, mlajših od 20 let. Ali naj to pomeni nezadovoljivo skrb za mladoletnega delavca — vajenca?

Pri pregledu poškodb ne smemo zanemariti nesreč, ki se prijetijo na poti na delo oziroma z dela. Na promet odpade velik delež ponesrečenih, čeprav se je od leta 1977 število poškodovanih v tej vrsti dejavnosti zmanjšalo. Tod so tudi najpogosteje nesreče s smrtnim izidom.

Posebna kategorija nesreč, ki ne redko — kar v 15 odstotkih — zapustijo trajno invalidnost, so poklicne bolezni. Te bolezni povzroča daljši neposredni vpliv delovnega procesa in delovnih pogojev na dočlenih delovnih nalagah. Izboljšanje delovnih pogojev in uvajanje novih tehnoloških rešitev je sicer zmanjšala pogostost le-teh, vendar se moramo ob njih vseeno zamisliti. Zastrupitve, do katerih prihaja zaradi neuporabne začasnitih sredstev, in kožna obolenja, ki nastajajo v stiku z zdravju škodljivimi snovmi, so kratkotrajne in manj nevarne. Na delovnih mestih, kjer pa je delavec izpostavljen zastrupitvam z živim srebrom ali svincem — siliko in pnevmokonjozni obolenji — pa bi bilo treba odkriti nove rešitve, ne zgolj dodatek k osebemu dohodku zaradi tako imenovanega zdravju škodljivega delovnega mesta. Teh obolenj je v zadnjem času manj kot prejšnja leta, s pravilnim razporejanjem delavcev na dela delovna mesta pa bi k njihovi odpravi se bolj prispevali. Na takih delovnih mestih naj bi delavec delal določen čas, potem bi ga prestavili na delovno mesto, kjer ne bi v toliki meri izpostavljal svojega zdravja, kasneje pa bi se spet vrnil k prejšnjim nalogam in opravilom. V doseganji praksi so delavci sami precej grešili v takem razporejanju. Zdravju nevarno delovno mesto je bilo tudi finančno više vrednoteno. Na manj nevarnem delovnem mestu, kjer teh posebnih pogojev ni bilo, je bila ustrezna tudi materialna stimulacija. Zato so se delavci odločili za bolje plačana, a nevarnejša delovna opravila, pri čemer so zanemarili zdravje.

Kakor vemo, se izdajajo tudi dnevna dovoljenja za vožnjo tistih, ki so določenega dne izključeni iz prometa, pa imajo imajne službene opravke. V skladu z zakonom le-te izdajajo delovne organizacije. Zato bi se moralno na tej ravni razmišljati tudi o predlagani alternativi društva invalidov, namreč, da se izdajo zaposlenim invalidom posebna dovoljenja, a le za točno določene delovne dni ter s točno določeno relacijo.

V začetku, ko se je zakon veljal, so bili ostri kriteriji resnično preozki in pomanjkljivi. Dopolnilo, ki je merila ne le omililo, pač pa tudi razširilo možnosti invalidom, bolnikom, vezanim na redne preglede in invalidnim otrokom, pa je pokazalo, da je upoštevalo mnenja, pripombe in posebne potrebe občanov, ki so se na ta ukrep ogroženo oglasili.

D. Ž.

Kakor vemo, se izdajajo tudi dnevna dovoljenja za vožnjo tistih, ki so določenega dne izključeni iz prometa, pa imajo imajne službene opravke. V skladu z zakonom le-te izdajajo delovne organizacije. Zato bi se moralno na tej ravni razmišljati tudi o predlagani alternativi društva invalidov, namreč, da se izdajo zaposlenim invalidom posebna dovoljenja, a le za točno določene delovne dni ter s točno določeno relacijo.

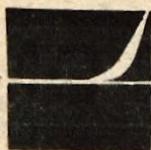
V začetku, ko se je zakon veljal, so bili ostri kriteriji resnično preozki in pomanjkljivi. Dopolnilo, ki je merila ne le omililo, pač pa tudi razširilo možnosti invalidom, bolnikom, vezanim na redne preglede in invalidnim otrokom, pa je pokazalo, da je upoštevalo mnenja, pripombe in posebne potrebe občanov, ki so se na ta ukrep ogroženo oglasili.

D. Ž.

Nobena juha ni tako vroča . . .

... kakor se skuha, trdi priznava reko. Menda bi veljalo tudi za uveljavitev pravice do nalepk, ki dovoljuje vožnjo določenim osebam v »parnih in »neparnih dneh.

Komite za promet in zvezre pri Republiškem sekretariatu za notranje zadeve je namreč v novembra sprejel dopolnilo k temu tako »obrekovanemu« zakonu. Dopolnilo zdaj širše opredeljuje osebe, ki so opravičene imeti sporno nalepke, natančneje kot prej je označena tudi pravica invalidov do posegovanja nalepke in postopek za njeno pridobitev. Na občinskem oddelku za notranje zadeve mora invalid vlogi za pridobitev nalepke priznati tudi ustrezena dokazila, preden mu je po upravnem postopku nalepka dodeljena. Zadostajo že dokazila, ki jih invalid predloži za uveljavitev pravice do parkirnega znaka — dokaz o invalidnosti, oziroma zdravnikovo pripočilo.

Aerodrom Ljubljana

razpisuje dražbo za prodajo vozil, ki bo dne 7. 3. 1980, ob 10. uri v prostorih mehanične delavnice na letališču Brnik.

1. Avtobus TAM AS 3500, letnik 1968 izklicna cena 120.000,- din
2. Osebno vozilo Mercedes 280 S, letnik 1970 izklicna cena 100.000,- din
3. Osebno vozilo VW 1300, letnik 1972 izklicna cena 40.000,- din
4. Osebno vozilo VW 1200, letnik 1972 izklicna cena 25.000,- din
5. Osebno vozilo VW 1200, letnik 1977 izklicna cena 30.000,- din

Vozila pod zaporednimi števkami od 1 do 4 so v voznem stanju, vozilo pod zaporedno številko 5 pa je v nevoznem stanju.

Prometni davek v izklicni ceni ni vključen. Ogled vozil je eno uro pred pričetkom dražbe.

Interesenti morajo položiti kavcijo 3.000,- din pred pričetkom dražbe. Pri dražbi nastopa družbeni in zasebni sektor enakopravno.

Vse informacije dobite po telefonu št. 064 25-761 int. 07.

Žito Ljubljana
TOZD Pekarna Kranj
Dražgoška 8

Objavlja prosta dela in naloge:

1. PREDELOVANJE VRNJENEGA KRUA

Pogoj: — polkvalificirana delavka

Stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. S stanovanjem ne razpolagamo.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prijave sprejemamo 8 dni po objavi oglasa.

Tiskarna in kartonaža
Gorenjski tisk

Kranj

Delovna skupnost skupnih služb objavlja prosta dela in naloge

tajnice samoupravljanja

Pogoj: — 4-letna administrativna upravna šola in 2 leti delovnih izkušenj ali 2-letna administrativna šola in 3 leta delovnih izkušenj in dobro obvladanje strojepisa in stenografije

Določeno je 2-mesečno poskusno delo in se združuje za nedoločen čas.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema tajništvo delovne organizacije TK Gorenjski tisk Kranj, Moše Pijade 1 v 15 dneh po objavi.

tržiška tovarna kos in srpov • tržič

Na podlagi kadróvskih potreb komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. STROŠKOVNEGA KNJIGOVODJE (en delavec)
2. KONSTRUKTERJA ORODIJ I. (en delavec)
3. ORODJARJEV IN KLJUČAVNICARJEV (dva delavca)
4. POMOŽNIH KOVACHEV (trije delavci)
5. POMOŽNIH BRUSILCEV (dva delavca)

Za objavljena dela in naloge se poleg splošnih pogojev zahteva izpolnjevanje še naslednjih pogojev:

Pod 1.: — da ima srednjo ekonomsko šolo in
— 1–3 let delovnih izkušenj na tem področju in pozitiven odnos do samoupravljanja,
— poskusno delo tri mesece.

Pod 2.: — da ima višjo ali srednjo strokovno izobrazbo strojne smeri in
— 1–3 let delovnih izkušenj in
— pozitiven odnos do samoupravljanja,
— poskusno delo tri mesece.

Pod 3.: — da ima končano poklicno šolo ustrezne smeri,
— in 1–3 let delovnih izkušenj,
— poskusno delo 2 mesece.

Pod 4. in 5.: — končana osnovna šola, ustrezne delovne navade in pozitiven odnos do samoupravljanja,
— zaželjene izkušnje na podobnih delih in nalogah, sicer možnost priucitve,
— poskusno delo 1 mesec.

Za opravljanje objavljenih del in nalog bo sklenjeno delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom, OD po pravilniku, delovno razmerje je možno skleniti takoj po opravljeni izbiri.

Kandidati naj ponudbe z dokazili o strokovnosti in kratkim življenjepisom pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Tržiška tovarna kos in srpov — Tržič, Cankarjeva 9, komisija za delovna razmerja. O izidu bodo obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

CENTRAL

Gostinska in trgovska del. organizacija n. sol. o.
Kranj
Maistrov trg 11

objavlja na podlagi sklepa IO DS DSSS in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih proste delovne naloge in opravila

1. FINANČNEGA ADMINISTRATORJA

Pogoj: — dvoletna administrativna srednja šola,
— 1 leto delovnih izkušenj na strojepisnih delih,
— poskusna doba tri mesece.

2. STROJNEGA KNJIGOVODJE (za določen čas)

Pogoj: — dvoletna administrativna srednja šola,
— 1 leto delovnih izkušenj v strojnem knjiženju
— poskusna doba tri mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Central Kranj, Maistrov trg 11, kadrovska služba. Prijavljeni kandidati bodo pismeno obveščeni o izidu izbirnega postopka v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Mestni trg 26
Ljubljana

Komisija za medsebojna razmerja delavcev objavlja prosta dela in naloge za poslovalnico v Kranju

prodajanje (trije delavci)

Pogoj: — triletna poklicna šola (dokončana šola za prodajalce),
— delovne izkušnje so zaželjene

Pismene prijave sprejema splošno-kadrovske sektor Državne založbe Slovenije na gornji naslov 15 dni po objavi.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili.

TEHNIČNI BIRO JESENICE

Titova 22

Komisija za medsebojne odnose objavlja prosta dela in naloge

snažilke

Pogoj: — dokončana osemletka ali najmanj 6 razredov osnovne šole. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 1 mesec.

Kandidati naj naslovijo svoje prijave na naslov: Tehnični biro Jesenice, Titova 22 v 15 dneh od objave.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljenem postopku.

MALI
OGLASI
telefon 23-341

PRODAM

Prodam RADIATORJE Emo 6
in PEČ Zrenjanin za centralno
ogrevanje. Jože Jakša. Predstojni
Kranj

Prodam dobro ohranjeno kombi-
ran električni in plinski ŠTEDNI
NIK. Koblar Zorka. Planina 31
Kranj, telefon 22-920

Prodam vrtni KLOPCE. Gregor
čeva 3, Kranj — Čirče
Prodam GOBELEN »ZIMSKA
IDILA«, velikost 76 x 55 ter ojnor
SLIKO na platnu, velikost 88 x 53
Ječnik, Ul. Staneta Rozmana
Kranj

Prodam nov prevozni MOLNI
STROJ in brejo KRAVO. Polje
Begunje

Prodam otroško POSTELJICO
jogijem in NAHRBTNIK za no-
gne otroka — skoraj nov. Ogled
15. ur. Drolc, Moša Pijade 6, Kranj

Ugodno prodam globok OTRO-
ŠKI VOZIČEK. Cerkle 61

Prodam 5 mesecev brejo KRAVO
in TELIČKO za pleme ali zak-
Senturška gora 9, Cerkle

Prodam mlado KRAVO za zak-
Zirovnica 57

Prodam mlado KRAVO simen-
ko tik pred telitvijo. Selo 32, Žiro-
vica

Prodam 1000 kosov STRESNI
OPEKE novoteks. Pivka 13, Naklo

Prodam RADIO EL-NIS — HSP
48 in KASETOFON Grundig stere-
Telefon 28-197

Prodam SENO, Koroška 18
Tržič — Čeglj

Prodam KOMPLET ZNACI
(okoli 1300). Malavašič Zmago. Ve-
ljavčeva 10, Kranj, tel.: 25-908

Po ugodni ceni prodam rabljeno
SPALNICO. Naslov v oglašev-
oddelu.

Prodam rabljeno SPALNICO
Ogled od 16. ure dalje. Kranj — Po-
nina, Ul. Janeza Puharja 2, stan-
vanje 13

Prodam OTROŠKO POSTEL-
CO (opremljeno) ter športni VOL-
ČEK. Telefon 60-851

Prodam KAMENJE za betoni-
je. Špoljar Fani. Papirnica
Skofja Loka

Prodam PSA labradorca,
krvnega, starega 9 mesecev. Tel-
61-705

Prodam semenski in
KROMPIR igor. Jeraj Angela. Ho-
še 18, Smlednik

Prodam DVIGALO do 2500
elektro zavoro. Informacije po te-
foni: 60-744

Lovska družina Železniki ra-
pisuje zakup lovškega doma
na Prtoču za čas od 1.5. do
31.10. 1980. Dom mora biti
odprt od srede do nedelje vsak
teden. Kandidati naj pošljejo
svoje prijave v roku 15 dni po
objavi na naslov I.D. Železniki
64228 Železniki.

Ugodno prodam OTROŠKO PO-
STELJICO z vložkom. Jereb, No-
zorjeva 4, Kranj

Prodam PRASIČA za zakol-
gne 7, Cerkle

KUPIM

Kupim HLODOVINO (oreh,
njo, hruško). Tršan, Hrast
Smlednik

Kupim 17 kv. m POROLIT OP-
KE (5 cm). Demšar, Selca 50

Prodam ZASTAVO 750 luxe,
nik 1971. Ogled možen vsak dan
19. do 21. ure. Informacije po tele-
nu: 25-591

Prodam nov MOTOR JAWA
350 ccm. Sodja Martin, Mencin-
jeva 28, Bohinjska Bistrica

Nenadoma nas je zapustil naš dobrí mož, oče, brat in stric

JAKOB ŠINKOVEC

Kramarjev ata iz Leskovice št. 20

Pogreb bo v sredo, 27. februarja 1980, ob 16. uri na pokopališču v Leskovici.

Žalujoči: žena, brat, sestri, sinovi in hčerki z družinami

Leskovica, 25. februarja 1980

Kupim karamboliran VW —
HROŠČ, letnik 1970 do 1975. Telefon 064-70-090 1242

Ugodno prodam AVTO PRIKO-LICO. Haklin Ernest, Golnik 78

1261

Prodam MOTORNO KOLO elektronic 90 TOMOS, letnik 1979, prevoženih 2.000 km. Prebačevanje 44. Kranj

1262

Kupim dobro ohranjeno 3-tonsko kiper PRIKOLICO z dvojnimi kolesi. Naslov v oglasnem oddelku.

1263

Ugodno prodam TOMOS electronic 90, 3.100 km, ŠKODO Š 100 po delih in TV STABILIZATOR. Gale, Naklo 210 — vsak dan od 14. ure dalje

1264

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973. Telefon 27-110 1265

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1974. Ogled popoldan. Dežman, Delavska c. 14, Kranj — Stražišče 1266

Prodam SIMCO 1301, letnik 1969, po ugodni ceni. Ogled popoldan. Križaj, Godešič 142, Škofja Loka 1267

Prodam ENDURO ČZ 250. Virmače 36, Škofja Loka 1268

Prodam avto 101, letnik 1975, registriran do decembra 1980. Ogled popoldan. Sabolek Ladislav, Suška c. 17, Škofja Loka 1269

Prodam 4 zimske PLAŠČE 6,15 za VW in komplet STROJ za SIMCO 1000. Prevodnik Jože, Ješetova 26/b, Kranj 1270

Prodam ZASTAVO 101, Jenko, Virlog 2, Škofja Loka 1271

Prodam ZASTAVO 1300, letnik 1973. Malavašič Zmago, Valjavčeva 10, Kranj, tel.: 25-908 1272

Prodam BMW 1600, v račun vzamev ZASTAVO 750. Bodlaj Miro, Zvirče 25, Tržič 1273

Prodam SIMCO, letnik 1969. Stern Miran, Šmidova 13, Kranj 1274

Prodam ZASTAVO 750, registrirano do avgusta. Ogled v soboto in nedeljo. Sp. Besnica 168 1275

Poceni prodam avto NSU 1200. Dolenc, C. 1. maja 67, Kranj — Plaščina 1276

Prodam R-4, letnik 1970, registriran do 12. 2. 1981. Šinkovec Štefan, Reteče 119, Škofja Loka — ogled popoldan

1277

Prodam FIAT 850 po delih, dva nova blatnika in prvo steno. Jensko Marjan, Nomenj 15, Bohinjska Bistrica 1278

Po ugodni ceni prodam SPAČKA, letnik 1970, v voznom stanju z dvema rezervnima STROJEMA. Gliha Vili, Ravne 20, Tržič, tel.: 50-324 — popoldan

1279

Prodam dva UNIMOG-a s priključki. Jemec Franc, Blejska 19, Zapoj — Bled 1280

Prodam 4 AVTOPLAŠČE z zračnicami (16 x 600). Žontar, Zasavska 43/d, Kranj 1298

Prodam karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1976. Golnik št. 18 1299

Prodam FIAT 126-P, letnik 1978. Jereb, Nazorjeva 4, Kranj, telefon: 21-045 1300

Prodam FIAT 750, letnik 68, registriran do februarja 1981, številka parna. Rakovec, Golnik 55

STANOVANJA

Mlado dekle išče opremljeno SOBO s posebnim vhodom v Kranju. Sifra: Redna plačnica 1233

Intelektualka nujno išče SOBO v Kranju. Sifra: Samška 1288

Prodam STANOVANJE v starejši hiši. Cena po ocenitvi. Ponudbe pod: 20 milijonov; ali tel.: 064-57-014 1289

Zamenjam enosobno STANOVA-NJE s centralno za večje, lahko tudi brez centralne. Telefon 21-375 1290

Iščem GARSONJERO, dvosobno STANOVANJE ali manjšo starejšo HIŠO v Kranju ali okolici. Ponudbe pod: Šifra: Zelo nujno 1291

POSESTI

Kupim starejšo STANOVANJSKO HIŠO v Poljanski dolini. Naslov v oglasnem oddelku.

1229

Prodam ZEMLJIŠČE v Domžalah (7000 kv. m). Naslov v oglasnem oddelku.

1231

Prodam staro STANOVANJSKO HIŠO v Poljanski dolini. Naslov v oglasnem oddelku.

1232

Prodam starejšo ENOSTANO-VANJSKO HIŠO. Informacije pri Podlipniku, Cerkle 47 1286

Kupim 600 do 1000 kv. m PARCELE v zazidalnem okolišu (plombo) v Radovljici, Lescah, Begunjah, Bledu ali okolici. Cena po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku.

1287

Takoji zaposlim NATAKARICO, 7-urni delavnik, vsaka druga sobota in vse nedelje ter prazniki prosti. Plača po dogovoru. Pošljite pismene ponudbe. Bife Loški hram, Jaklič Jože, Blaževa 1, Škofja Loka 1293

Zaposlim DELAVKO, ki ima veselje do PLETENJA in ŠIVANJA. PLETILJSTVO — JULKA OBLAK Zasavska c. 43/a, Kranj 1294

Sprejemam dva mlajša DELAVCA. Markič Franc, KLEPARSTVO, Partizanska 14, Kranj 1295

ZAPOSLITVE

Takoji zaposlim NATAKARICO, 7-urni delavnik, vsaka druga sobota in vse nedelje ter prazniki prosti. Plača po dogovoru. Pošljite pismene ponudbe. Bife Loški hram, Jaklič Jože, Blaževa 1, Škofja Loka 1293

Zaposlim DELAVKO, ki ima veselje do PLETENJA in ŠIVANJA. PLETILJSTVO — JULKA OBLAK Zasavska c. 43/a, Kranj 1294

Popravljam vse vrste HLADILNIKOV ter SKRINJ. Telefon: 064-60-801 1158

OBVESTILA

SERVIS! Za čiščenje »tepihov«, tapisoma in itisona, za privatni sektor in družbeni sektor. Tel.: 22-043 — od 14. do 20. ure 877

ZAMENJAM in POPRAVLJAM vam ZAVORE na vseh tipih vozil. Kurirska pot 6 (Primskovo) 959

Popravljam vse vrste HLADILNIKOV ter SKRINJ. Telefon: 064-60-801 1158

IZGUBLJENO

Izgubil sem ROČNO URO DARWIL na kranjskem pokopališču ali v mestu. Poštenega najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne. Rogelj Ivan, Prešernova 9, Kranj, telefon: 210-29

NAJDENO

Našli smo ZLATO ŽENSKO ZAPESTNICO. Dobi se v prodajalni Delikatesa, Maistrov trg 11 1303

OSTALO

Preklicujem neresnične besede, ki sem jih izrekla Anici Benedik, Kranj, Ješetova 30. Hofer Ljudmila, Kranj, Kidričeva 38 1297

Izdaja ČP Glas, Kranj. Stavek: TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči racun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komerciala — propaganda, naročnila, malji oglasi in računovodstvo 23-341. Naročnila za prvo polletje 1980 din 200. Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Osnovna šola
Simon Jenko
Kranj

Komisija za delovna razmerja razpisuje dela in naloge

ČISTILKE
za nedoločen čas.

Razpisni rok je 15 dni od dneva objave.

Obvestilo

Borce Koroškega in Gorenjskega odreda, ter ostale aktiviste iz območja občine Kranj vabimo, da se udeležujejo rednih srečanj aktivna Koroškega odreda, ki je

vsako prvo sredo v mesecu ob 18. uri v Domu JLA Kranj, Nazorjeva ul. 3.

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost Kranj

PRODAJA VEČJO KOLIČINO RABLJENIH OKEN IN VRATNIH KRIL

Ogleđ je možen vsak dan od 13. do 14.30 na Zavarovalni skupnosti Triglav — Gorenjska območna skupnost Kranj, Oldhamska 3, v sektorju za samoupravno organiziranost in kadre.

V SPOMIN

12. februarja je minilo leto dni, odkar nas je nepričakovano za vedno zapustil moj dobrski oče

LUDVIK BERGANT

z Blejske Dobrave

Težka nesreča je za vedno prekinila nit tvojega življenja. Povsod te pogrešamo, za teboj je ostala le bolečina v naših srcih.

Žaluoči: žena Helena, otroci Andrej, Igor in Anite ter vsi domači!

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in nenadomestljivi izgubi našega dobrega moža, očeta, sina, brata, strica, nečaka, svaka in bratranca

JOŽETA AŽMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izražena ustna in pismena sožalja ter podarjeno cvetje in vence.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedom za vsestransko pomoč v težkih trenutkih.

Posebno se zahvaljujemo dr. Pažurju in zdravniškemu osebu Splošne bolnice Jesenice za ves trud, da bi mu rešili življenje. Prav tako se zahvaljujemo dr. Anti Paulin in zdravniškemu osebu bolnice na Golniku.

Zahvaljujemo se g. župniku za lepe poslovilne besede in opravljen obred, kakor tudi pevskemu zboru pod vodstvom Ignaca Gorjanca za zapete žalostinke in govornikoma tov. Antonu Anžiču in tov. Andreju Bitencu za ganljive poslovilne besede ob odprttem grobu.

Nadalje se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Predoslje, delavcem Iskre — TOZD TEA, Stikala in DSSS, SK Iskra Kranj, OOS TOZD TEA in oddelku montaže iz Tolmina za podarjene vence in denarno pomoč.

Najlepša hvala tudi vsem tistim, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žaluoči: žena Nežka, hčerka Bernarda, sin Viljem, mama, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

Predoslje, Suha, Kranj, Bitnje, Lahovče, Srednja vas, Beograd, Brnik, Slovenj Gradec, Britof, Prebačevje

V 76. letu starosti je umrla naša draga mama, stara mama in sestra

ŠTEFANIJA PINTAR

roj. Rajgelj

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 26. februarja 1980, ob 16. uri iz mrliske vežice v Bitnjah na pokopališče v Žabnici.

Žaluoči: sinova Franc in Stane z družinama ter drugo sorodstvo

Bitnje, 24. februarja 1980

Po hudi in težki bolezni nas je v 79. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

PETER ROZMAN

Spanov ata

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 27. februarja 1980, ob 16. uri izpred hiše žalosti v Sp. Dupljah 27 na pokopališče v Dupljah.

Žaluoči vsi njegovi!

Duplje, Sebenje, Naklo, 24. februarja 1980

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

TOZD DOMAČI TURIZEM
Poslovalnica Jesenice

VAS VABI:

MUNCHEN — sejem obrti — odhod 7. 3. 1980 (3 dni)

PRAGA — odhod 11. 4. 1980 (3 dni)

DUNAJ in njegovi Slovenci — od

Več kot 12 milijonov prehodov

Na gorenjskih cestnih mejnih prehodih je bilo lani sicer nekaj manj prehodov kot leto poprej, narašča pa število potnikov na železnici in na letalih

Cez gorenjske mejne prehode je v lanskem letu prešlo mejo v obeh smereh 12,4 milijona potnikov. V primerjavi z letom poprej je številka sicer nekaj nižja, vendar pa gre del razlike na račun uvedenega točnejšega stetja potnikov, nekaj pa je »zakrivila« tudi podražitev bencina pri nas, zaradi česar je upadlo število mejnih prehodov na prehodu Rateče, saj so italijanski državljanji opustili nakupe goriva na naši strani meje. Medtem ko je na ostalih petih mejnih prehodih promet zadržal raven leta 1978, pa se je na prehodu Ljubelj povečal za okoli 10 odstotkov, za 20 odstotkov pa na mejnem prehodu Brnik. Vsega skupaj je na gorenjskih mejnih prehodih lani prestopilo mejo v obeh smereh nekaj več kot 7 milijonov tujih državljanov, kar je za okoli milijon manj kot leto poprej, bolj številni kot leto poprej pa so bili prehodi jugoslovanskih državljanov, saj jih je v obeh smereh prestopilo mejo 5,3 milijona.

Večina potnikov je lani prestopila mejo z motornimi vozili, saj je čez cestne mejne prehode prepeljalo v obeh smereh 3,2 milijona vozil ali za okoli pol milijona manj kot leto poprej. Povečal pa se je mednarodni železniški promet čez mejni prehod Jesenice, prav tako pa je bilo več mednarodnega letalskega prometa: lani je vzletelo in pristalo na letališču Brnik 3881 letal, kar je za 20 odstotkov več kot leta 1978. Večina letal v tem mednarodnem letalskem prometu je bila domača, pristankov in vzletov tujih letal pa je bilo 743. Vsega skupaj je na letališču Brnik prestopilo mejo v obeh smereh 248.000 potnikov.

Najbolj »oblegan« mejni prehod je bil kot že vsa leta Korensko sedlo, ki ga je v obeh smereh prestopilo le nekaj manj kot 2 milijona motornih

vozil, v katerih je bilo prav tako v obeh smereh 5,6 milijona potnikov, od tega 1,8 milijona vstopov in izstopov naših državljanov, 3,7 pa tujih.

Drugi pa številu prehodov čez mejo je mejni prehod Ljubelj, kjer je lani prestopilo mejo v obeh smereh 2,8 milijona potnikov v nekaj več kot 800.000 motornih vozilih. Od potnikov je bilo skoraj 2 milijona vstopov in izstopov tujih državljanov. Na tretjem mestu po številu mejnih prehodov na Gorenjskem je mejni prehod Rateče, kjer so lani našeli v skoraj pol milijona vozilih v obeh smereh 1,4 milijona prihodov in odhodov potnikov. Na tem mejnem prehodu je bilo med potniki več domačih kot tujih.

Naši državljanji za prehod meje kaj pogosto uporabljajo železnicu, saj je na železniškem mejnem prehodu lani prestopilo mejo v obeh smereh 2 milijona potnikov, od tega

je bilo kar 1,6 milijona naših državljanov. Najmanj prehodov čez mejo so lani zabeležili na prehodu Jezerski vrh, in sicer okoli 150.000 potnikov v obeh smereh, od tega na tretjini tujih državljanov. Cesta pa mejni prehod je bila v lanskem letu zaradi poškodb daljši zaprta, kar je tudi znašalo število prehodov. Sicer pa so mejni prehodi doživeli največji naval v poslednjem sezoni, ki se je lani začela nenevno zgodaj že v začetku junija, tudi da je gostota mejnega prometa začela upadati še po avgustu. Po tem pa je bila »konica« med veliko nočnimi prazniki in seveda novim letom.

L. M.

NESREČE

PРЕТЕСНО МИМО ПЕША

Bled — V soboto, 23. februarja ob 9.40 se je na regionalni cesti med Bledom in Zatrnikom pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Mirko Stare (roj. 1920) iz Bleda je peljal po Rečiški cesti proti Zatrniku. Dohitel je Janeza Kunšiča (roj. 1911) z Bleda, ki je hodil po desni strani ceste po delu, ki je označen z belo črto za hojo pešce. Avtomobil pa je pešca prehitel takoj in zbil po cesti. Kunšiča so huje njenega prepeljali v jeseniško bolničico.

PREHITRO V OVINEK

Podljubelj — V soboto, 23. februarja, ob 16.25 se je na magistralski cesti v bližini Podljubelja pripetila prometna nezgoda zaradi neprizorne hitrosti. Voznik osebnega avtomobila Bojan Ropoša (roj. 1957) iz Tržiča je v levem nepreglednem ovinku v Begunjškem plazu zapeljal s ceste, se prevrnil in nato obstreljal kolesih. V nesreči sta bila voznik in sопотница lažje ranjena, škode na avtomobilu pa je za 3500 din.

AVTO VRGLO NA NJIVO

Kranj — V nedeljo, 24. februarja ob 23.30 se je na regionalni cesti med Jepri pripetila prometna nezgoda, kateri so bile štiri osebe ranjene. Voznik osebnega avtomobila Janez Lotrič (roj. 1955) iz Ljubljane je vozil od Škofje Loke proti Jepri neprimerljivo hitrostjo: v podvozu po magistralsko cesto zaradi hitrosti ni mogel zaviti, tako da je zapeljal naravnost v breg. Avtomobil je vrnjan na njivo, kjer je obstreljal prevrnjen stroho. V nesreči je bil voznik Lotrič že ranjen, njegovi trije sопотnici pa le lažje. Prepeljali so jih v Klinični center.

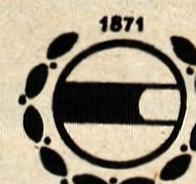
L. M.

Tatvine smuči

Za nekatere smučarje se pravkar minuli vikend ni končal najbolj srečno. Niso si zlomili nog, pač pa so ostali brez smuči. Najbolj nesrečni so prav gotovo tisti, ki so jim smučke izginile prav zaradi njihove nepazljivosti. Še vedno nekateri namreč niti ne zaklenejo avtomobila, čeprav so v njem smuči, nahrbtnik in dokumenti. Drugi spet verjamejo, da nihovih smuči pač nihče ne bo maral, puste jih pred hotelom in odidejo na kavico. Večinoma neznanci izbirajo vrednejše smuči, vsaj tako kako je bilo konec prejnjega tedna, ko je na gorenjskih smučiščih in pred gostišči zmanjkal sedem parov smuči.

Otok padel v jašek

Bled — V sredo, 23. februarja, nekaj pred 20. uro je v zračnik hotelu Park na Bledu pri kavarni padel 10-letni Gregor Legija iz Ljubljane. Otok je prišel na Bled starši, ki so ostali v kavarni, otrok pa se je potikal zunaj. Nasel je jašek za zračenje, pri tem pa omahnil vanj kakih 5 metrov globoko. Na srečo je bil pri padcu le neznatno ranjen.

TOBAČNA TOVARNA
LJUBLJANA
TOZD Tobak

v sodelovanju z

ALMIRO RADOVLJICA

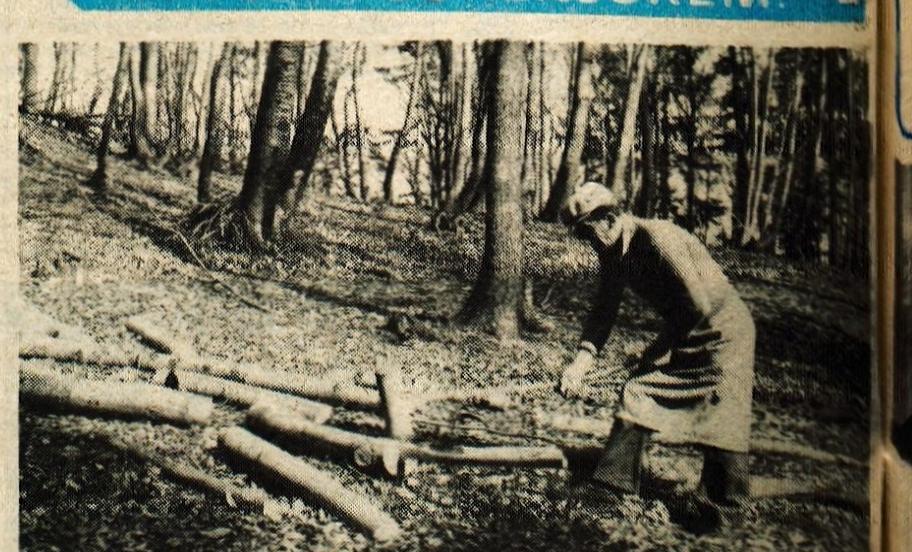

je odprla novi prodajalni v Park hotelu in hotelu Golf na Bledu

Poleg izbranih tobačnih izdelkov, suvenirjev in usnjene galerije prodaja tudi najnovejše modne izdelke Almire Radovljica in izdelke iz redne proizvodnje.

Vabimo vas, da nas ob izletu na Bled obiščete!

NOVO NA GORENJSKEM!

Že nekaj tednov veselo pojejo sekira, žaga in cepin na Martinovčevem Kuku na pobočju Jošta. Mlade smrekice so zrasle in gozdari so odločili, da treba bukve posekat in narediti prostor za mlaudo rast. Zato je Martinovčec Janez s Pševrega pohitil s sečnjo, kajti prav zdaj je čas, ko se bukve največno in izplača se jih pripravljati tudi za prodajo. — Foto: D. Dolenc

Stevilni planinci, njihovi sodelavci, predstavniki delovnih in družbenopolitičnih organizacij ter društev so se udeležili petkove proslavitve 80. obletnice PD Kranj — Foto: F. Perdan

Začetek praznovanja

Kranjsko Planinsko društvo v petek prejelo priznanje Planinske zveze Slovenije — Pozdravno pismo častnemu članu Josipu Brozu-Titu — Zahvala dolgoletnim sodelavcem, članom, delovnim organizacijam in društvom

Kranj — S petkovo slavnostjo je bilo končano praznovanje 80. obletnice Planinskega društva Kranj, enega vodilnih planinskih društev v Sloveniji in Jugoslaviji ter ene najmočnejših družbenih organizacij v kranjskih občinah, ki združuje nad 4000 članov, med katerimi prevladujejo mladi. Predsednik Planinskega društva Kranj Franci Ekar je v nagovoru poudaril izjemne dosežke kranjskih planincev. Že kmalu po ustanovitvi podružnice Slovenskega planinskega društva v Kranju, predstnika sedanjega društva, so bili kranjski planinci pobudniki gradnje koče na Stolu, izraza slovenskega planinstva, da se upre ponemčevanju naših gora. Vojne so planinsko dejavnost prekinale. Že leta 1946 pa imamo v Kranju spet društvo. Potem sledi izredno nagned vagon planinstva in njegovih dejavnosti tako po kvalitetni kot številčni plati. Omenimo samo nekaj najpozembnejših dosežkov kranjskega Planinskega društva: gradnja koče na Krvavcu, Smarjetni gori, Kališču in Ledinah, oblikovanje gorske reševalne službe, ustanovitev devetih odsekov ter 32 sekcij po krajevnih skupnostih, šolah in delovnih organizacijah, organizacije odprav v tuja gospodstva, kvalitetno napredovanje alpinizma z največjim dosežkom osvojitvijo Mount Everest, organizacija akcije Kranjčani hodoči v gore, ureditev Gorenjske planinske partizanske poti in transverzale Kranjskih vrhov, skrb za planinska pote in markacije itd.

Kranjsko planinsko društvo vsa leta skrbi za gradnjo postojank, ki so večinoma večnamembne in niso uporabne le za planinice in alpiniste, temveč tudi za smučarje in druge ljubitelje narave in športa. Ogromno je prostovoljno delo, ki so ga pri gradnjah vložili planinci in tako oplemenili družbeni denar. Dobro je sodelovanje z mladinsko organizacijo, borce, vojaki in pripadniki milice. Planinci so del kranjskega družbenega življenja in zato jim družba pomaga.

Kranjski planinci so na petkovi slovesnosti podelili priznanja dolgoletnim članom, sodelavcem, društvom in organizacijam, športnikom ter alpinistom. Posebnih priznanj so bile deležne nekatere kranjske

J. Košnjek

Štirje od petih povojnih predsednikov Planinskega društva Kranj. Od leve proti desni: Franci Ekar, predsednik od leta 1972 dalje, Franjo Klojčnik, predsednik med letoma 1947 in 1956, Črtomir Zorec, predsednik med letoma 1945 in 1947, in Ciril Hudovernik, predsednik med letoma 1968 in 1972. Manjka dr. Ivo Valič, ki je vodil kranjsko društvo med letoma 1966 in 1968. — Foto: F. Perdan

Bohinjska zadruga v GLG

Gozdarsko-kmetijska zadruga Srednja vas — Bohinj naj bi postala nova članica sestavljene organizacije gorenjskih lesarjev in gozdarjev — Če se bo vključila, bodo v SOZD GLG povezani vsi gorenjski gozdarji in lesarji, razen žirovsko gozdarsko-kmetijske zadruge in Mizarskega podjetja Žiri

Bohinjska gozdarsko-kmetijska zadruga se ukvarja s predelavo mleka ter proizvodnjo ter plemenito prievo govedi. V kmetijski proizvodnji sodeluje 488 zdrževalnih kmetov in 36 delavcev. Zadrževali svet pa upravlja tudi z lastno žago in mizarsko delavnico. V lesni dejavnosti zdržuje delo 57 delavcev. Surovine dobivajo iz zalednih gozdov, ki so v lasti zdrževalnih kmetov. Letna količina iglavcev, ki jih dobi obrat v Češnjici, je 6.000 kubičnih metrov. Od tega na lastni žagi razčagajo 4.000 kubikov, drugo količino pa prodajo. Razčagajo tudi 250 kubičnih metrov bukovine in 2.300 kubičnih metrov hlovdah za kmete.

V mizarskih delavnicih predelajo 1.400 kubikov žaganega lesa iglavcev. Delajo okna in naoknice iz masivnega lesa. Z izdelki po naročilu tudi pokrivajo lokalno porabo stavbnega pohištva. Zadruga dobro sodeluje z LIP Bled, predvsem z njegovo temeljno organizacijo v Bohinju. Sodeluje pa tudi s temeljno organizacijo Prodača LIP Bled, ki od GKZ odkupuje celotno proizvodnjo oken, predvsem dalmatinskega tipa. Že sedaj se pa GKZ Srednja vas —

Bohinj vključuje v SOZD GLG z oskrbovanjem Jelovice z žaganim lesom, ki ga potrebujejo za proizvodnjo oken.

Kot lokalni lesni obrat s kvalificiranimi mizarji s potrebnou tradicijo v zdrževalni lesni industriji, bo GKZ lahko dobro dopolnjeval industrijsko predelavo lesa v GLG ter kreplila gozdno gospodarstvo v bohinjskem gozdnem predelu. Takšno vlogo obrata GKZ je treba spodbujati in dopolnjevati. Okolišni delavci in kmetje so z obstojem obrata življensko povezani.

Vključitev GKZ z lesnim obratom v SOZD GLG in s tem v skupno planiranje, usklajevanje, delitev dela in kooperacijo je izrednega pomena tako za zadrugo kot za GLG, saj je pomembno, da se ves razvoj lesne industrije in poraba lesa enotno planira in se skrbi za razvoj vseh vej proizvodnje s potrebnou delitvijo dela. Zato je delavski svet GLG, ki je pobudo zadružnikov za vključitev v SOZD GLG obravnaval, predlog podprt in tudi predlagal vsem članicam sestavljene organizacije, da ga podprejo.

L. Bogataj

DEZURNI NOVINAR

tel: 21-860

New Delhi — Po uspešnem dvodnevem uradnem obisku v Bangladešu je zvezni zunanjji minister Josip Vrhovec včeraj prispev v prijateljsko Indijo. Z gosteljem, indijskim zunanjim ministrom Narasimhom Raomo, bosta obravnavala najpomembnejše svetovne probleme. Obraňevali bosta tudi naše medsebojne odnose, ki so vedno dobr, vendar lahko

Moskva — V Sovjetski zvezni so se včeraj začele volitve poslancev vrhovnih sovetov zveznih in avtonomnih republik in krajinskih organov oblasti. Na seznamu kandidatov so vsi člani ožjega sovjetskega partizansko-državnega vodstva z Leonidom Brežnevim na čelu.

Tokio — V japonskem mestu Jokosuki, kjer je tudi ameriško pomorsko oporišče, so bile demonstracije proti sodelovanju japonskih pomorskih sil v skupnih mevirih v ZDA, Kanado, Avstralijo in Novi Zelandiji.

Vreme — Vremenoslovcu tudi za naslednje dni obetajo tako vreme kot ga imamo že nekaj dni. Na Gorenjskem bodo nočne temperature od minus 5 do minus 12, če dan pa se bodo temperature dvigne do osem stopinj.

— dh